

שבוע ספורט
מעריב
קומנדו טרייסר הערב ביד־אליהו
כמה מן הרגעים הטובים והנעימים בחיים, קורים רק פעם אחת ביום..
...קפה הבקר
...המים החמים במקלחת
...חולצה רעננה ומגוהצת
וההנאה העילאית שיש לך
מגילוח בג'ילט -
כל כך חלק, נח ונעים,
עד אשר אתה מצטער,
שצריך לחכות עוד 24 שעות
עד לגילוח הבא...
הצטרף למליונים הרבים
ברחבי העולם
אשר הפכו את
סכיני הגילוח של ג'ילט,
לנמכרים ביותר.
Gillette

על המסמר

עמנואל רוזן

גיורא שפיגל, המנג'ר של מכבי ת"א/כדורגל, מותח ביקורת על שחקניו: "אין להם מוטיבאציה להיות יותר טובים. כל שחקן משחק לעצמו וקצת בשביל כותרות בעתונים" ■ "חבל לי על מוטל'ה שפיגלר", הוא מדגיש

גיורא מודד לחץ דם. במצב הנוכחי יש לו סיבה טובה לכך, לעתים (צילום: עדי אבישי)

"לכוכבים אין מוטיבאציה"

השבוע שוב נישלפו הבדיחות המוכרות מהלכסיקון: "במכבי תל־אביב בונים קבוצה. נבקש את סליחת קהל האוהדים על אי הנוחות הזמנית".

גיורא שפיגל מוכן לחייך, אבל מבחינתו, הבדיחה מעידה על חוסר הבנה בכדורגל. "יש רק משמעות אחת למושג 'בונים קבוצה'", הוא מסביר, "והמשמעות היא: טיפול טוב בקבוצות הנוער, כדי שיוכלו להוציא משורותיהן מקסימום כדורגלנים לקבוצה הבוגרת. את זה אנחנו עושים. יש לנו נוער מצויין. מעבר לכך, איננו בונים קבוצה, אנחנו בונים מערכת, והמערכת שלנו עובדת היטב. אנחנו לא חורים מהתקציב, הבאנו בכל זאת יותר קהל למיגרשים ובניגוד למה שאומרים, אני סבור שהקהל ימשיך לבוא, כי מכבי תל־אביב יודעת לתת גם כדורגל טוב. כבר הסברתי, המטרה שלנו היא לקחת שרשרת של אליפויות וגביעים, לא אליפות אחת מודרת – ועל כך אנחנו עובדים".

– גיורא, יש בעיית חוסר מוטיווציה במכבי?

– "בהחלט".

– למה?

– "קבוצה צריכה להיבנות, בצורה מאוזנת, משחקנים שנחשבים ל'כוכבים' ומשחקנים שצריכים להיות הפועלים השחורים שלה. במכבי תל אביב לא קיים האיזון הזה, שהוא תנאי הכרחי לקבוצה טובה ויציבה שמסוגלת לזכות בתוארים. ל'כוכבים' שלנו אין מוטיווציה להיות יותר טובים, כי הם ממילא נחשבים לטובים בקנה מידה של הכדורגל הישראלי, ולפועלים השחורים אין מוטיווציה לשחק קשה ולעבוד בשביל ה'כוכבים'. נוצר מצב שכל שחקן במכבי משחק לעצמו וקצת גם לכותרות בעיתונים".

ראש קטן

– מתי גילית שקיימת בעיה כזאת?

– "זה לא חדש בשבילי. חקרתי קצת מה קרה למכבי בשנים האחרונות, וגיליתי שהבעיה קיימת הרבה שנים. בשנה שעברה הבעיה היתה קטנה יותר, כי אבי כהן שיחק בקבוצה. אבי הוא שחקן מצויין, שמצליח גם להקרין על מספר רב של שחקנים אחרים ולגרום להם לעבוד בשבילו. הם אפילו הגיעו למצב של 'ראש קטן': אבי הוא שחקן טוב ודואג ואחראי, אז ניתן לו את כל הכדורים וניתן לו לקבל את כל ההחלטות החשובות במיגרש. עכשיו, כשהוא איננו, אין מי שיעשה את זה במקומו, מישהו שיגרום לשחקנים הפחות טובים לרוץ ולהזיע יותר, כדי שהטובים יותר יוכלו לשמור את הכח להכרעת המשחק. כבר בתחילת העונה הבחנתי בבעיה הזאת ואמרתי שמכבי תהיה קבוצה לא יציבה. האמת, אנחנו קבוצה די בינונית".

– אין מישהו שבניתם עליו כמחליפו של אבי כהן בעמדת המנהיגות?

– "אני חושב שמוטי איוניר מסוגל אולי להתגלות כשחקן כזה, ואם לא מוטי אולי אחר. זה דבר שקורה פתאום ואי אפשר לבנות עליו מראש. בסך־הכל, מדובר באנשים שמבינים מייד מיהו השחקן שכדאי לעבוד בשבילו אם רוצים לקבל את הצ'קים על מענקי הנצחונות בסוף החודש..."

פחד פסיכלוגי

– השבוע גם אמרת שבמכבי יש פחד פסיכולוגי ממקום בצמרת. נשמע מיסתורי.

– "העובדה שבשנים האחרונות, בכל פעם שמכבי מגיעה לעמדה של מקום בצמרת, היא מפסידה שניים־שלושה משחקים וחוזרת למקום בטוח באמצע, בלי לחצים גדולים, בלי שידרשו ממנה שום דבר, פשוט בינוניות. זה מתקשר למה שאמרתי קודם. כדי שקבוצה תהיה יציבה לכל אורך הדרך, היא צריכה שחקנים עם יכולת נפשית מסויימת, לא רק יכולת ברגליים, ולשם כך אנו זקוקים לקבוצה מאוזנת".

– נעבור מפסיכולוגיה לטקטיקה. מה יהיה עם גולדברג?

– "אנחנו לא ממהרים בהחלטה לגביו. שוקלים את כל האפשרויות. הבעיה איתו, שהוא לא רגיל לשחק בעמדה שבה כל האחריות מוטלת עליו וכל החלטה שלו, גורלית לקבוצה. לכן הוא מרבה לטעות. אולי נזיז אותו לתפקיד אחר ואולי ניתן לו להמשיך וללמוד את התפקיד, גם אם זה יעלה לנו בעוד כמה הפסדים".

– ומה באשר לבעיה המשמעתית איתו?

– "ילדעתי, לא היתה שום בעיה. אין סיבה ששחקן יהיה מבסוט כשמחליפים אותו. מי שמבסוט במצב כזה, הוא איננו שחקן כדורגל אמיתי. גם לא רואה בעיה בזה שהלך לחדרי ההלבשה ולא נשאר על הספסל. אם חשב ששם יוכל להירגע, זו זכותו. לא הייתי צריך אותו על הספסל. אם ההנהלה חושבת שזה לא בסדר, זכותה ושתחליט מה לעשות".

מי יילך בסוף העונה

– לטווח הקרוב, מה תעשו במכבי ת"א?

– "נסיק מסקנות לגבי שחקנים בינוניים שאינם מוכנים להזיע בשביל הכוכבים, ואת הכוכבים נשפוט לפי התוצאות שלהם במיגרש ועל־פי יכולתם להשפיע על אחרים. מי שלא יצדיק עצמו, יילך בסוף העונה. אנחנו צריכים שחקנים שיכולים להכריע משחק קשה במצב של 0־0 ולא מתבלטים כשמובילים 5–1".

– יכול לנקוב בשמות?

– "זה עדיין לא מגובש סופית. עדיין מחפש פתרון. יש לנו, תודה לאל, צוות־מנהלים גדול. אנחנו מתווכחים בינינו, חלוקים בדעותינו, ולבסוף נחליט".

– הצוות לא גדול מדי?

– "בהחלט לא. לא מאמין בצוות קטן, כי בצוות כזה אנשי המקצוע מתייעצים עם שאינם מקצועיים. הבן אדם חייב להתייעץ עם מישהו, ואם כבר, אז שיתייעץ עם אנשי מקצוע, שלא יאכילו אותי לוקשים. גם אני הייתי שחקן וזוכר טוב מאוד עם מי המאמן שלי היה מתייעץ. שיטת הניהול הזאת הבאנו ממדינות נאורות מאיתנו בתחום הכדורגל, ואני מאמין שהיא תלך ותיטמע גם בקבוצות אחרות".

– ושאלה אחרונה על קולגה מקבוצה אחרת, מוטל'ה: חושב שעשה נכון כשהתפטר?

– "לא. זו שערוריה: שערוריה שלוחצים על מאמן להתפטר, כיוון שלא משיגים תוצאות טובות. הוא לא אשם בכך שהשחקנים שלו לא בכושר. לדעתי, הוא פשוט נישבר נפשית מכל הלחצים ואני יודע שלחצים בכדורגל זה דבר נורא. חבל לי על הצעד הזה, שגרם נזק לכדורגל הישראלי, לבית"ר ירושלים ולשפיגלר עצמו".

מה בגליון

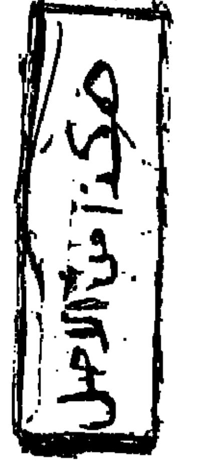
בשער

טרייסר. בכיוון השעון: ריקי בראון, פרמייר, ד'אנטוני, בוב מאקאדו ומנגין. (צילם: דריו קולומבו, "גונאנטי")

שבועספורט

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: שפי דגן
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

מודעות: גילה שניידר, חיליק עמיר טל': (03)439442

המנוע והציר

מייק ד'אנטוני הוא המנוע, הלב והשכל של טרייסר מילאנו, אלופת אירופה – כך לפחות הגדיר אותו פעם "מר כדורסל" של איטליה, דן פטרסון ● ריקי בראון, שחקן הציר שלידו, חזק מאד ושקט מאד ● הערב הם כאן, מול מכבי ת"א, במחזור 4 בבית הגמר האירופי

"זקן? מי זקן? – אנחנו דווקא צעירים"

מרדכי רוזנבלום

כמו טל ברודי במכבי ת"א או וויין בראבנדר בריאל מאדריד בימי הזוהר שלה, כך מייק ד'אנטוני בטרייסר מילאנו. 1.90 מטר, פליימייקר, 11 שנה במילאנו, מהטובים ביותר שנראו בכדורסל האירופי: יכולת אישית גבוהה; הבנת משחק ורקע אמריקני – העניקו לו את היתרונות הגדולים שבהם ניחן ובאמצעותם ידע להביא את טרייסר להישגיה הגדולים. גולת הכותרת: גביע אירופה לאלופות, אחרי ניצחון בלוזאן על מכבי ת"א, אשתקד.

הערב הוא שוב בהיכל הספורט ביד־אליהו עם טרייסר מילאנו כאלופת אירופה, מחזיקת הגביע הבין־יבשתי, ואלופת איטליה. רק עוד קבוצה אחת השיגה פעם את כל שלושת התארים הללו בעונה אחת: מכבי ת"א של 1981.

– האם זו העונה האחרונה שלך?

מייק עצמו, 4 שנים מקצוען בנ.ב.א. (קינגס), אינו יודע. "בינתיים אני צריך להגן על הכתר שבו זכינו בלוזאן", הוא אומר. "אני מסוגל לשחק עוד כמה שנים. יש לי את הגוף והכושר. אני גם רוצה לשחק כמה שאפשר, למרות שזה הולך ונעשה קשה מעונה לעונה", הוסיף.

במאי '88 יהיה בן 37. כמעט כמו דינו מנגין. מחוץ למגרש הוא נראה צעיר. גם אשתו לאורה, יפהפיה מארה"ב, שרק מוסיפה לתדמיתו. "אני נראה זקן?", הוא שואל, קצת נפגע כשאני מתעקש וחוזר על השאלה הבאנאלית כל־כך: עד מתי תמשיך לשחק?

שוב נגד מכבי, שוב בת"א. "מכיר כל אחד מהשחקנים, יודע למה הם מסוגלים להגיע על הפארקט. גם יודע, או חושב שיודע, כיצד להתמודד מולם. רק במשחק, לפתע, אפשר לגלות שהתוכנית שבנית לא פעלה כפי שרצית..."

ד'אנטוני – שלוש אליפויות־איטליה, 2 גביעי איטליה, גביע קוראץ' וכמובן גביע האלופות (פעמים בגמר האירופי) – כמו כל חברי "קמאנרו טרייסר", מרוצה. גביע אירופה לאלופות איננו דבר של מה בכך.

מי שהיה מאמן טרייסר עד לקייץ האחרון ומי שהביא את מייק לאיטליה, האמריקני דן פטרסון, אמר על מייק פעם: "ד'אנטוני הוא הלב, המנוע והשכל של מילאנו".

בכדורסל האיטלקי, דבריו של פטרסון הם כבחינת אורים ותומים. אך גם ללא הצהרה זו של "מר כדורסל" של איטליה, אי אפשר שלא להכיר במעלותיו של הכוכב הזה, במקצועיות שלו: כהיר כשד, רואה את המשחק ואת המגרש, עין חכמה ופקחית. מסוגל להכניס כדורים "חכמים" ביותר לחבריו הענקים – בוב מקארו, ריקי בראון או דינו מנגין. יכול לשלוח את רוברטו פרמייר להתקפות מהירות ולעיתים די מזומנות, לעצור בעצמו ולהתרומם לג'אמפ־שוט מעבר לקשת ולצבור סלי 3 נקודות.

במילאנו הוא המלך, האליל. אין נער שלא מכיר את הכדורסלן נעים הסבר, החייכן, שזופף על המגרש לטיל־סל המדרבן את חבריו קדימה לניצחון.

"קבוצת טרייסר מבוגרת"?, הוא משיב כשאלה. "מי? מה פתאום מבוגרת? יש לנו צעירים כמו דינו מנגין (בן 37), בוב מקארו (37) ומייק ד'אנטוני (36). אתה ודאי מסתכל על תאריך הלידה של כל אחד מאיתנו. אנחנו מעדיפים למדוד את השנים על פי התפוקה על הפארקט. יש משהו בדברים האלה. ■

בצילו של בוב מקאדרו הגדול

אם ד'אנטוני הוא המנוע של טרייסר, ריקי ר. בראון, לא רק בגלל תיפקודו, הוא הציר שעליו סובב המנוע על "טורים גבוהים" מאד. לקהל הישראלי הוא חידוש, בלי ספק.

209 סנטימטרים של כוח שחור ומרוכז. נולד ב־20 באוגוסט 1958, במדיסון קאונטי. בן 29 – אבל עם הרבה נסיון בנ.ב.א. כמו גם בליגה האיטלקית.

המאמן רוצה וריקי מתייצב בעמדת הסנטר. שחקן ציר לכל דבר. המאמן רוצה אחרת – הוא בהחלט מסוגל "לרדת" לחצי פינה ומשם "לעשות צרות" לכל יריבה.

אין הרבה כדורסלנים כמוהו בבית הגמר האירופי. גבוה, חזק, בעל ניתור רציני ותיזמון מפותח לכל מצב מתחת לסל. ראיתי אותו בפעולה בטורניר הבין־יבשתי, בתחילת העונה. הוא היה מצויין – ונתן מיד תשובה לשאלה מדוע החליטו מנהלי טרייסר להחליף את הזר השני שלהם ולהביאו למילאנו במקום קן בארלו שמצא את מקומו במכבי ת"א...

החל את הקריירה שלו בכדורסל ב"מיסיסיפי סטייט יוניברסיטי" ואחרי הצלחה גדולה בליגת המיכללות, עם 17.2 נקודות בממוצע למשחק ו־1092 ריבאונדים ב־107 משחקים, הוא נבחר בסיבוב הראשון בדראפט של 1980, ע"י ה"גולדן סטייט". בחירה 18.

בגולדן סטייט שהה עד 15 בפברואר 1983, כשהועבר לאטלנטה הוקס באמצע העונה ובה שיחק עד סוף עונת 1984, כשהחליט לעבור לאירופה. הליגה האיטלקית קלטה אותו בזרועות פתוחות. ברשייה היתה תחנתו הראשונה.

לאיטליה הגיע בראון עם "רקורד" די מרשים מהליגה המקצוענית הטובה בעולם. כרטיס הביקור שלו כלל 278 משחקים, 1320 נקודות ו־999 ריבאונדים. וכך, בסופו של דבר, אחרי שנתיים בברשייה, נחת ריקי ר. בראון בשורות המועדון מספר 1 של אירופה, טרייסר מילאנו.

לפני הגמר בגביע הבין־יבשתי, מול ברצלונה, שאלתי אותו לגבי התאקלמותו בקבוצה, בה משחקים ענקים כמו בוב מקארו ודינו מנגין. בראון השיב, בשקט האופייני לו: "זה יתרון לכל שחקן להגיע לקבוצה שבה משחק בוב מקארו", אם, והוא גם יודע מה הוא אומר. ניכר מיד שהוא חולק כבוד רב לשחקן עתיר הנסיון הזה שחיזק בעונה שעברה את מילאנו ותרם אולי יותר מכל שחקן אחר לזכייתה בגביע האירופי. גילו המתקדם לא ניכר עליו. הניסיון היה הקלף שלו.

לצידו של מקארו קל כנראה לשחק ובראון הבין זאת מיד. מאקרו מספק את העורף הבטוח. קור הרוח של האגדה המהלכת (או יותר נכון, הקולעת...), היכולת שלו לקלוע, מאלצת את מאמני היריבות להוציא אל מקארו שחקנים גבוהים, כדי לנסות ולהצר את צעדיו – ולרוב אינם הם משיגים הצלחה יתירה בעניין הזה. עובדה זו מקילה לא כמעט את החיים של ריקי בראון, מתחת לסלים. בתחילת השבוע, במשחק ליגה נגד סירנצה קלע בראון 28 נקודות (כמו ד'אנטוני...) ועתה יש לו כמאזנו אחרי 11 משחקים בליגה האיטלקית 231 נקודות, שמדרגות אותו בין 20 הטובים ביותר.

"אבל אני יכול לשחק גם כפורוואר", מציין בראון. אולי זה כך (בטורניר הבין־יבשתי הוא תיפקד בעיקר כשחקן ציר), אך בראון, כמו מייק בראון שניסה בקיץ להגיע למכבי ת"א, הוא שחקן ציר טבעי.

הערב נראה זאת ביד־אליהו. ■

ד'אנטוני (עוד מעט 37) לא מכיר בלוח השנה, רק ביעילות על הפארקט

ריקי בראון, שחקן הציר של מילאנו הביא לאלופת אירופה נסיון רב בנ.ב.א ● מסוגל למלא כמעט כל תפקיד, שיוטל עליו ● עד כה 231 נקודות בליגה

ארז קופמן

שוער יוסי מזרחי, סופג את השער הרביעי בשבת (צילום: הנס אנגלסמן)

במצב עגום

יוסי מזרחי, שוערה חסר המחליף של בית"ר ירושלים, מודה באשמה – אבל להערכתו מסוגל לחזור לעצמו בקרוב ■ בשבת, בתבוסה ה־0–4 ללוחמי בית"ר ת"א, הפגין טעויות בשיקול דעת, מיקום מוטעה, חוסר גמישות, בעייה בכדורי גובה, חוסר שקט נפשי ■ הכי קל לבקש את ראשו – אבל הפתרון לבעייה מחייב טיפול אחר

בשבוע שעבר, לאחר שרתף בהיסח הדעת את הכדור לשערו־הוא, האשימו אותו בירושלים בהפסדה של בית"ר למכבי פ"ת. יוסי מזרחי לא ניסה להכחיש את יכולתו הדלה באחרונה. לא התבייש להודות, כי יש לו מידה רבה של אשמה בהפסד הזה ובעוד אי־הצלחות העונה. בסוף דאג להבהיר כי אין לו ספק ביכולתו לחזור לעצמו, כבר בקרוב.

אמר, ובאנו לראות אם יש כיסוי לדברים במשחקה של בית"ר ירושלים בשבת האחרונה מול בית"ר ת"א. והרי כמה מן הדברים שרשמנו בפנקס:

● דקה 9: ירון כהן מגביה כדור מימין, תוך כדי עימות עם המגן שוקי נחמני. מזרחי טועה בשיקול הדעת ויוצא לסגור פינה קרובה למרות המצב הלא מסוכן. הכדור עולה מעליו ולא מגיע לדוד לביא מת"א. טעות במיקום.

● דקה 12: רוני צמח בועט לעברו כדור שטוח ולא חזק במיוחד, מ־25 מטר. מזרחי ניגש לכדור בכרך כפופה, ממש על־פי הספר, אך מפספס את הכדור, שפוגע בחזהו ומוסט הצידה. מיד הוא מתקן את המצב בזינוק חוזר. אף חלוץ תל־אביבי לא נמצא ברחבתו, כמהלך האירוע כולו. חוסר ביטחון עצמי ברור.

נקודה חיובית

● דקה 13: מזרחי מקבל מסירה ממגן, כשהוא לא לחוץ ברחבתו. מחליט לתפוס את הכדור בידיו, דבר ששוערים נזהרים שלא לעשות. הסיבה: מה שעלול לקרות להם, אם לא ישימו לב, בדיוק מה שקורה ליוסי. הוא מוסר את הכדור למאיר קרוש ברחבה, וקרוש, שלפתע חש לחוץ מנוכחותו של ירון כהן, מחזיר מיד מסירה למזרחי. הכדור בידיו. חיים ליפקוביץ שורק מיד לבעיטה לא ישירה לזכות ת"א. כדור בידי השוער מחייב חידוש משחק אל מחוץ לרחבה. מזרחי יודע זאת, אבל לא במצב בו היה בשבת.

● דקה 14: הבעיטה מבוצעת במסירה לנסים כהן, שמקפיץ לפינה השמאלית של מזרחי. יוסי, בלי לזנק, שולח יד ומסיט את הכדור הצידה. נקודה חיובית ראשונה במאזן.

● דקה 20: נסים כהן מגביה כדור קרן משמאל, על פי השער. יוסי יוצא, מהסס ומיד חוזר לקו השער ורואה את שלומי עמר נוגח בכדור מעל המשקוף.

● דקה 41: יעקב שוורץ מכשיל את נסים כהן ברחבה. דוד לביא בועט את כדור 11 המטרים לצד שמאל. מזרחי מזנק לכוון הנכון ולא מגיע. 1–0 לת"א. לא אשם.

● דקה 44: יחיאל אבן־צור מחליף מסירות עם נסים כהן משמאל. והאחרון עוצר על קו הרוחב מהתל באבי כהן ומגביה כדור על פי השער. יוסי שוב טועה במיקום, סוגר פינה קצרה (10 מטר ממנו, זוית אפסית וכיסוי של אבי כהן) ורואה איך הכדור נוחת מאחוריו, הישר לרגליו של ירון כהן, שמרשיתו ממטר במהירות. חנן אזולאי הבלם לא כיסה את ירון, אולי בגלל שלא התערב בכדור שרק שוער מתערב במעופו. הפעם אשם יוסי בשער.

● דקה 47: נסים כהן מימין מוסר כדור שטוח למרכז שחולף בין כל רגלי המגינים ומגיע לדוד לביא המופתע והבודד מול מזרחי. קשה לדעת מי משניהם היה המום יותר. שניהם לא זזו וההזדמנות הוחמצה. אסור במצבו של מזרחי, באחרונה, לגרום לו מבחן אינסטקטיבי שכזה.

● דקה 60: יוסי אדרי חותך כדור מקדמת רחבת ה־16 ומתחיל לכדרר ימינה, כשנחמני לא עוצרו. אדרי, כ־15 מטר ממזרחי, בזוית די חדה, בועט כדור קשתי חלש, תוך סיבוב הגוף. כולם בטוחים שזאת הגבהה. מזרחי גם. הוא יוצא מעט, מנתר קלילות ורק רעש היציע גורם לו להאמין, שזה כבר 3–0. כל מילה נוספת מיותרת.

● דקה 85: לאחר רגיעה תל־אביבית ששיחקה יותר מאחור, מקבל שמואל אברהם כדור בהתקפה מתפרצת מימין. הוא מושך את נחמני וקרוש לכיוונו, רואה את ירון כהן פנוי ברחבה ומקשית לעברו בקלילות. הכדור פוגע בקרקע, מנתר וירון שולחו מ־5 מטר לרשת. מזרחי, בשניות ארוכות אלו, לא זז. היה חייב לצאת לעבר כדור ההגבהה ואל מול רגלו המצפה של ירון. יוסי אשם גם בשער הרביעי.

חוסר בטחון

עד פה הרישום. והוא אומר כמעט את הכל, לגבי מה שהציג יוסי מזרחי בשערה של בית"ר ירושלים, בשבת: בעייה בשיקול דעת, מיקום מוטעה, חוסר גמישות, בעיה בכדורי גובה ובעיקר חוסר עצום בביטחון ובשקט נפשי. רק מיעוט בעיטות של ת"א השאיר את התוצאה על 0–4 בלבד.

אבל זה לא בדיוק כל הסיפור כמות שהוא. חייבים לשים לב גם לתיפקוד קבוצתו במשחק. ירושלים הפסידה את מרכז השדה בצורה מעוררת רחמים, לנסים כהן וללוחמי ת"א, שהיו ראשונים לכל כדור. מגיני האלופה (כהן ונחמני) לא עצרו את ירון כהן, שהיה תמיד פנוי למסירה באגף. איש בירושלים לא יכול היה להצר את צעדיו של נסים כהן, שחתך את מערך האלופה בקלילות רבה מדי, פעם אחר פעם.

תארו לעצמכם את שיטפון ההתקפות המתפרצות של בית"ר ת"א, שניחת בשבת על יוסי מזרחי. כיצד יכולים לבקש משוער ותיק וחסר מחליף (סוויסה עבר להפועל ירושלים), במצב רוח שפוף, לאחר קריעתו לגזרים בתיקשורת וביציעים, לחזור לכושרו ולקבל חזרה את ביטחונו האובד. לבקש את ראשו ביציעים, זה כידוע, הכי קל. אולי כדאי לפני כן לרפא גם את הגוף שגרם לא במעט להיווצרות מצבו העגום של יוסי מזרחי ולהדרדרות בית"ר ירושלים. ■

"אני כבר חודש בלי פרנסה"

אלי קמיר

איתן בודניוק: "יש לי שתי בנות בבית והן רוצות אוכל... לא מעניינים אותן הסיפורים שאנחנו קבוצה סימפאטית ■ מי שאומר כי בהפועל פ"ת עדיין בונים קבוצה אינו דובר אמת ■ אנחנו לא יודעים להתמודדעם הצלחה לאורך זמן" ■ כרגיל, הוא אומר (כמעט כל) מה שחושב

איתן בודניוק ורונן גבאי (משמאל) לופתים זה את זה במשחק בין הפועל פ"ת למכבי נתניה בסיבוב הראשון העונה (צילום: עודד מילשטיין)

– איתן, זה לא רציני...

– מי, למה אתה מתכוון?

– על איך שאתם נראים.

– בוא נגדיר את זה כך: אם אתה מדבר על הישגים, זה נכון. אם הכוונה שלך ליכולת במגרש, אנחנו חלוקים.

– ההישגים זו תולדה של יכולת.

– נכון. זאת באמת הבעיה שלנו. בגלל זה הפועל פ"ת במשבר. כאחד ותיק, אני יכול לספר לך שזו העונה השישית ברציפות שבאותם מחזורים אנו מגלים יכולת חדשה ומפסידים כמה משחקים.

– בקיצור, נשארתם קבוצה לא רצינית.

עונה ששית ברציפות באותו מצב

– השנה לעומת שנים קודמות אנו משחקים הרבה יותר טוב, למרות ההפסדים.

– לא נעים לי לומר לך מה אני חושב על התשובה הזו...

– אתה צודק. יש לי שתי בנות בבית שגם אותן התשובות והסיפורים הללו לא מעניינים. הן רוצות אוכל. כל הכתבות בעתונים שאומרות שאנו סימפטיים, לא עוזרות לי במכולת. אני כבר חודש בלי פרנסה.

– טוב, בוא נחזור לבניות והמגדלים.

– חס וחלילה. אין מילה כזאת בהפועל פ"ת. מי שיגיד לך שבהפועל פ"ת עדיין בונים קבוצה, לא דובר אמת.

– אז הבעיה במנטאליות שלכם.

– יכול להיות. בעצם, בוא תגיד לי למה אתה מתכוון, מה זו בעיה מנטאלית?

– פשוט מאד. אתם לא יודעים להתמודד עם הצלחות.

– אני לא אשיב בחיוב או בשלילה. אפנה אותך פשוט לסטטיסטיקה היבשה. לצערי הרב, העובדות מראות בבירור שאתה צודק. הפועל פ"ת לא יודעת להתמודד עם הצלחה לאורך זמן.

– וכאן אנחנו מגיעים לצוות המקצועי שלכם.

– לא יודע, אני לא בר־סמכא בעניין הזה.

– איתן, עזוב שטויות.

– תראה, יש לנו שני אנשים כמו יוסי רוזנצוויג וזאב לייזרוביץ, שדואגים לכל מחסורנו. אורי קרני העביר עד היום כל שקל שהתחייב עליו, מבחינת המאמן, חבל על כל מגלה שטוען

יש אולי רוויה אולי חוסר אמונה

סיף. אברהם גרנט הוא איש מקצוע מדרגה א', שמעביר אימונים חשובים, מעניינים וכונים. אני אומר לך את זה בלב שלם. אחרי כל כך הרבה שנים אני יודע שהמאמן הזה, הוא הדבר הטוב ביותר שקרה להפועל פ"ת. מי כמוך יודע שאני לא עושה חשבון לאף אחד ותמיד אומר מה שאני חושב.

– הפעם, אתה לא אומר את הכל.

– נכון. זה לא הזמן המתאים.

– אבל זה בדיוק הזמן לדעת, למה אתם לא מנצחים.

– אני בטוח שהמאמן יודע את הסיבות המקצועיות לכך. נוצר מצב, אולי רוויה, אולי חוסר אמונה או מוסר בטחון. אני בטוח שאם תשאל את שני אור, שפיגל או שנהר הם יאמרו לך שהיינו עריפים על פניהם.

– שוב אנחנו חוזרים לאותו סיפור?!

מכבי נתניה, בשבת, לא צריכה להפחידנו

– מה לעשות, ככה אני מרגיש. ברור לי שכדורגל זה דבר הישגי ולא אגיד לך שאנו מפסידים למען הספורט. יותר מהכל ברור לי, שלא אמשיך להפסיד. סך הכל חל עיכוב בתוכניות.

– אתה בטוח תחשב שנתניה יפתח רגליים בשבת?

– ההבדל בינינו לבין נתניה הוא, שהם קיבלו 5–1 ושבוע לאחר מכן החזירו 3–0. באופן כללי, אני לא חושש מנתניה ולא חושב שהיא עדיפה עלינו. עם רמת הכדורגל שאנו מציגים, לא קבוצת כמו נתניה צריכה להפחיד. ביום ראשון יהיה הכל בסדר.

– כך גם הבטחת שבוע שעבר.

– נכון, מה אתה רוצה שאגיד? חוץ מזה, אני באמת מאמין שאנחנו קבוצה טובה. ■

היחיד שנותר מהדור הישן

איתן בורניוק הוא השחקן היחיד בהפועל פ"ת השייך עדיין לדור הישן. לדור ששיחק עם יצחק ויסוקר, יהודה שהרבני, גבי רוזנדורן ז"ל, משה שוויצר, דב רמלר, שמואל רוזנטל ויחיאל סאלם.

ב־74', כשהיה בן 16, הוזנק לקבוצה הבוגרת בידי המאמן ראו, כועז קופמן, לאחר שבלם הקבוצה מאיר בלומנטל נפטר בעת אימון. כעבור זמן קצר נפצע בקרסולו ונאלץ להתנזר מהמשחק, לשנתיים. "האמת, לא חשבתי שאחזור לכדורגל. אפילו התחלתי ללמוד כוינגייט. הקבוצה היתה בצרות וביקשו ממני לחזור. אני לא מצטער היום".

במישור הבינלאומי נטל חלק שלוש שנים במסגרת נבחרת הנוער. שנה אחת אף היה קפטן. ב־77' נימנה על נבחרת ישראל הצעירה, שהשתתפה במכביה.

בן 30, גר עדיין בפ"ת, נשוי לאיריס ואב לשתי בנות. על הרשא הוא בלם אחורי.

כדורסל USA

משה לרר

הצגה גדולה – איש לא ראה

א־פרופו גאליס. כיצד עוצרים את מייקל ג'ורדן? ביום שלישי, 1 בדצמבר, יחד עם 15,025 צופים בקולוסיאום של אוקלנד, ראיתי אחד שעשה את זה. החזיק את מייקל הגדול על 16 נקודות, המאזן הנמוך ביותר שלו העונה. שמו של הבחור: בן מקדולנד.

לפני המשחק הודיעו למייקל ג'ורדן שנבחר ל"כדורסלן החודש" של הנ.ב.א. (בנובמבר). שום דבר חדש בשבילו. אפילו לא הזיז לו. עכשיו, עם ה"בולס" שלו משיקאגו, במשחק מול "גולדן סטייט וואריירס", הקבוצה מהמערב, בדיחה עצובה, בעלת הרקורד הגרוע ביותר בליגה, שבאותו ערב כבר עמד על 13-2.

"אלוהים הולך עם החזקים", אמרו ביציעים, אחרי ששיקאגו הוליכה כבר ב־25 נקודות, במחצית הראשונה. אבל משהו בכל זאת קרה שם, בקולוסיאום. 3:52 לסיום, קלע רוד היגינס שתיים מקו העונשין והעלה את ה"ווריירס" ל־91-89. ככה נמשכה הנדנדה. 8 שניות לסיום והקהל כבר על רגליו, "מחזיק" בידיו את הנצחון הגדול על ה"בולס". על הלוח: 96-97.

8 שניות ב־N.B.A. הן 8 שניות יותר מדי לקבוצה שחרב על צווארה. ג'ורדן, כאמור בלי סל־שדה במחצית השניה, מקבל את הכדור. גבו אל הסל. שלושה, כולל בן מקדולנד, עליו. מאחור רואה מייקל את סקוטי פיפן. ישר מהחוץ מעניק מייקל "טאפ" קטן לסקוטי והכדור בפנים. 98-97 ל"בולס".

7 שניות. מכולם בחר מקדולנד למסור את הכדור ל"סליפי" פלויד. בחור שהיה רדום במרבית דקות המשחק. "לייאפ" פשוט יכול לגמור את המשחק. הכדור מסתובב, מסתובב, לא נכנס –, אך נופל שוב לידים טובות. ידיו של ג'יי.בי. (ג'ו ברי) קארול מה"ווריירס". ג'יי.בי. מתרומם למה שנראה הנוק־אאוט הסופי, אך מאי שם מושטת ידו של... נכון, מייקל ג'ורדן, והשריקה מוצאת אותו שוב על הצד המנצח.

איך אמרנו: אלוהים הולך עם החזקים. לא רק אלוהים. גם העתונאים. כולם באחד על ג'ורדן. "איך עשית את זה לג'יי.בי.?, "מה איתך, רק 16 נקודות?", "רק 6 מ־15 מהשדה"?

מייקל ג'ורדן, ג'נטלמן. "הבחור הזה, מקדולנד, תשאלו אותו".

עולם אכזר. איש לא שואל את מקדולנד. אחר־כך, כשידהרו שוב הביתה בכביש המהיר, יזכרו הצופים המאוכזבים רק את התרגיל המבריק שביצע ג'ורדן על מקדולנד במחצית הראשונה, ושהסתיים בסל שלא־מהעולם־ הזה. את השאר – ישכחו.

בן מקדולנד, בסך הכל 203 ס"מ, לחילופין גארד או פורוורד. בדרך לחדר ההלבשה הוא שקוע במחשבות. מה עוד אפשר לעשות למייקל ג'ורדן שלא עשה.

כאמור – איש מהצופים לא הכיר תודה למקדולנד על ההצגה הגדולה שלו בהגנה, הצגה שאיש כנראה לא ראה. כולם סבורים שהמקצוענים מזניחים את הדיפנס. כולם רואים רק את מייקל ג'ורדן. כולם זוכרים את ה־LOOP-A-COOP של מייקל קופר, ואת צבע מנגבי־הזיעה שלו על פרד היד. אף אחד לא יודע עד כמה משקיע הבחור גם בהגנה. איש איננו מעלה על דעתו שקל מאוד להשיג סל ב־N.B.A., אך קשה בקריעת ים־סוף המלאכה למנוע אותו. וזה בדיוק מה שמקדולנד עשה – תחילה לצ'ארלס אוקלי ואח"כ למייקל ג'ורדן.

זה שמחר ימשיך ג'ורדן בסדרות ה־40 וה־50 שלו (כפי שאמנם עשה) – ייכנס לרשומות של העונה. זה שבן מקדונלד גרם לו לעצור בערב יחיד זה עם 16 נקודות בלבד · גם זה יירשם. לחובת ג'ורדן כמובן.

מקדולנד יישאר רק עם הזכרון של הערב האחד הזה. ■

מייקל ג'ורדן. היד שלו היתה אחרונה

• בן מקדונלד (בלבן) שומר על צ'ארלס אוקלי. אחר־כך הגיע תורו של ג'ורדן

מה יהיה הסוף, מייקל ריי?

זוכרים את מייקל־ריי ריצ'ארדסון, זה שאבוהם חמו חשב לתת לו שאנס ולשקם אותו מן הסמים בקליניקה של הפועל רמת־גן?

אלברט, ידידי הטוב ורב החסד, יש לי חדשות לא טובות בשבילך.

מייקל־ריי אולי יצא ביום מן הימים מהסמים, אך לפי שעה הוא נכנס לצרה חדשה. לפני שבועיים הודה בבית המשפט בגניבת המחאה בסך 9700 דולאר. חברת הביטוח הועידה את ההמחאה לאשתו, לתיקון מכוניתה (מרצדס־בנץ) שניזוקה. מייקל־ריי לא חשב פעמיים – חתם בשמה ולקח את הכסף.

מייקל־ריי. גנב המחאה (צילום: צבויקה ישראלי)

חייו של מייקל־ריי, לפנים כוכב ב"נטס" וב"ווריירס", רצופים, כנראה, במסכת ארוכה של הסתבכויות ופשרות. לפני 22 חודשים היה לשחקן הראשון ב־N.B.A. שהורחק מהמשחק בגלל שימוש בסמים. בעוד חדשיים, בתום שנתיים להרחקתו, הוא עומד לערער על ההחלטה.

בהסבת ההמחאה של אשתו על שמו, הודה מייקל־ריי, לא לפני שנעשתה עיסקה בין התובע להגנה, לפיה יסתפק התובע בפיקוחו של קצין מבחן, במקום לשלחו לכלא.

מייקל־ריי: שחקן גדול, גנב קטן. ■

כדורסל +

משה לרר

NO BROTHERS במדריד

השבוע הים־תיכוני שלנו בכדורסל, התנהל כמו בסרט מתח טוב: הוא הלך מהפתיחה (אליצור נתניה – ריאל), לשלב שלא יודעים בדיוק כיצד יפול דבר (הפועל ת"א – סאראגוסה) ועד לשיא המתח (מכבי ת"א – אריס).

נלך ראשון־ראשון. זו לא חכמה לבוא ולשאול כיום, לאחר מעשה, מה הניע את אנשי אליצור נתניה לקיים את המשחק עם ריאל דווקא ביד־אליהו. החכמה היתה לא לבוא לשם ולקיים את המשחק באולם הקטן בנתניה.

כי מה רצו אנשי אליצור להרוויח, אם בכלל?

כסף? – לא הרוויחו. מבחינת הקהל והכרטיסים · זה היה כשלון לאורך כל הדרך.

נצחון? – לא היה. ולא היה כל סיכוי שדבר כזה יקרה.

מה שקרה הוא, שאנשי נתניה, בוודאי חסרי נסיון ותושייה במעמדים מעין אלה, רק הקלו על מלאכתה של ריאל. בכל שנותיה הופיעה ריאל ביד־אליהו יותר משחקני נתניה. זה אולי מוזר – אבל נכון סטאטיסטית.

משחק כמו זה ממש, נתפר למידותיו של האולם בנתניה. למרבה הצער - אין אליצור דהיום אותה קבוצה אטראקטיבית מהעונות שחלפו. הזמנים השתנו ושוב אין מדברים על ה"טרוטרס" ו"המעופפים", אלא על "עוד קבוצה". ואין בכך נחמה לא לשחקנים, לא למאמן ובוודאי לא להנהלה.

ריאל בגביע קוראץ'. אכסניה נמוכת־דרג למועדון כה מיוחס ורם־מעלה. שנתיים בגביע המחזיקות (פעם נצחון, פעם הפסד) והשנה – ירידה גדולה יותר, לקוראץ'. אולי ינחמה הגביע הזה, ע"ש מי שהיה מגדולי השחקנים באירופה (היוגוסלאווי ראדיבוי קוראץ' ששיחק בצרפת ונהרג בתאונת דרכים), אבל איש עוד לא הבטיח לה אפילו את הגביע הזה.

מישהו ביציעים הדלילים ביד־אליהו אמר לי שאם ריאל היתה משחקת כך נגד מכבי ת"א, היתה חוטפת 40 הפרש. הירגע ידידי, השבתי, ריאל לא היתה משחקת כ כ ה מול מכבי, ביד־אליהו. האווירה והיריב עושים, כמובן, גם את המוסיקה.

התבוננתי היטב בריאל ומשהו הבזיק לי שוב ושוב. לאלכסיס, השחור היחיד בריאל, אין BROTHERS. אין אחים להחליק עמם ידיים. לעומת הספרדים יש בנתניה הרבה BROTHERS. היש לזה קשר כלשהו עם תוצאות המשחק הביתי היחיד שהתקיים בשבוע שעבר בארץ ושלא נסתיים בנצחון קבוצה ישראלית?

ד"ר חואן אנטוניו קורבלן, "מיסטר ריאל מדריד", חוסם את אור גוח

יש לאבן אין אורטיז

ככה זה בספורט. אתה בא לראות את ריאל ולא רואה הרבה. 24 שעות אח"כ אתה הולך לאוסישקין, כדי לראות את החוזה הגדול, אורטיז, זה שמכבי השתגעה אחריו ואילו הוא חיכה לתשובה מלהקת הג'ז של יוטה, אך נותר לבסוף בסאראגוסה – ורואה את לאבן מרסר.

שחקן בגדולתו אפשר לראות כבר בדקות הפתיחה. אך כששני שופטים מגוחכים מדביקים עבירות שלא היו – גם אורטיז בין הנופלים. אני לא מתרשם ממספר הנקודות שצבר בסיום. עובדה שלא הועילו לסאראגוסה. ואם לומר את האמת אוכזבתי ממנו, מחוזה אורטיז. התלהבתי יותר ממרסר, שחזר לאוסישקין אחרי ה"דרבי" וקאנטו והרגיש שוב, כמו בבית.

במסגרת המדור הפרטי שלי, "לא מבין", שאלה למוישל'ה ויינקרנץ: זה שהעתונים כותבים למחרת ש"כניסתו של רותם ארליך הפיחה רוח חיים במשחק", זה אולי נכון. אבל למה לזרוק את רותם ישר לאש, במקום לחשלו תחילה על אש קטנה יותר?

למה מוישל'ה? כמה פעמים אתה חושב שהתרגיל הזה עשוי להצליח?

האל שלא איכזב

עכשיו, אחרי גאליס ואריס, אתם מבינים איך יוון היא אלופת אירופה? עכשיו אתם מבינים, שגאליס עושה מה שרוצה לא רק ביד־אליהו, גם ביוון ובכל מקום באירופה? והתשובה לא צריכה להצטמצם ב"אי אפשר לחסום אותו". גם על דראזן פטרוביץ' אמרו דברים דומים, ובכל זאת פרטיזן השנה בגביע האלופות ולא ציבונה. אפשר, בוודאי אפשר, לחסום את גאליס (ואל תבקשו תשובה ממני, אני לא יודע).

השאלה: האם צריך לעשות כל מאמץ? מסתבר שלא. זה שהוא יקלע 40 נקודות, זה נתון סטאטיסטי לאורך כל הדרך. הייתי, אגב, רוצה לראותו עושה זאת גם ב־NBA. הדרך הטובה יותר (וקליין חשב על כך) היא כיצד למנוע קליעות "מיותרות" או בלתי צפויות מאחרים. מכבי התכוננה לשחקן החיזוק היוגוסלאווי, אך היה זה דווקא יאנאקיס שהפציץ בשלשות. מי שלקח את ההימור הזה כמעט נכשל, הוא לא היה צריך להיות מופתע. באליפות אירופה בפיראוס, אפשר היה לראות שיאנאקיס "שווה" אף הוא 20 נקודות, לפחות.

גאליס בעיני, ובוודאי בעיני אחרים, הוא ללא ספק כדורסלן השנה 1987. באחרונה היה כאן כבן בית. חלקו לו כבוד בפרידה מלו סילבר, מחאו כף במשחקה של יוון מול ישראל, בינתיים הספיק לקפוץ פעם נוספת "לסידורים בחיפה" ועכשיו הגיע, ברביעית תוך ארבעה חדשים, למשחק עם מכבי.

שחקן גדול. אל יווני שלא איכזב, תרתי משמע: אותנו, בהופעתו, ובכך שהותיר בסופו של דבר את הנצחון בידי מכבי.

לא יכול לסיים את השבוע בלי שתי מלים לשופטים מאנגליה ומאוסטריה שהיו כאן: בושה למקצוע. ■

ניקי גאליס (משמאל), בלי ספק כדורסלן השנה 87', מול אחד משומריו, מוטי ארואסטי. (צילומים: עדי אבישי)

פיצצת אטום

יונתן הללי

מכבי חיפה בבעיה גדולה. זו עובדה. הטבלה מדברת בעד עצמה: שני נצחונות, 6 הפסדים, 6 תיקו. 15–14 בשערים. במלים אחרות: הכצורת נמשכת. המומחים איבחנו בין השאר, כי סיבותיה פסיכולוגיות. אפקט הטרגדיה של מות אבי רן ז"ל, עדיין קיים. הלם עמוק. ניר קלינגר, חברו הטוב של רן, וא היחיד, בינתיים שמתחיל לצאת מהטראומה. רק בן 21 וחצי, אבל הרבה מאד כבר מאחוריו.

קלינגר, ניתן לומר עליו בלשון של דימויים, הוא אחד הצמחים שינקו שנים מהערוגה שטיפח סכיבו אבי רן. הימים הראשונים שאחרי האסון, נתנו בו אותותיהם: רמז כי לכדורגל לא יוכל לחזור. אמר שמהמשבר הזה לא ייצא. הצהיר הצהרות קשות על חיים שנעצרו לפתע, על מציאות המומה. נדרש זמן כדי שיחזור לעצמו ויתייצב על רגליו.

ניר, עדיין בצה"ל, סירב לקטוע את הדרך הארוכה שבה החל לפני 10 שנים, בקבוצת הילדים החיפנית. הרגיש שהוא מסוגל לעבור את המשבר ולהמשיך בריצת המרתון הארוכה שלו.

שער באוסטרליה

למכבי חיפה הגיע ממועדון "גנים" שבקרית אליעזר. אשר אלמני היה מאמנו הראשון, בקבוצת הילדים. "נכנסתי אז לעולם, שהיה מבחינתי חלום".

בנוער חש לראשונה בזרקורים שהחלו מופנים אליו. הישג בין־לאומי ראשון: עם נבחרת הנוער, באוסטרליה. כבש שער לרשתה של הנבחרת המארחת ורמז למאמניו במכבי חיפה: "רק התחלתי. קחו זאת בחשבון". הופעה לאומית ראשונה – בעונת 84/'85', כמחליף במשחק עם הכח ר"ג. זוכר היטב את התוצאה: 5–0.

עונה לאחר מכן שיחק יותר ובעונתו הרביעית של המאמן שלמה שרף, עלה על הגל והופיע ב־30 מחזורי ליגה רצופים. אז גם זומן לסגל הנבחרת הלאומית ומשחקן עורף אלמוני במכבי חיפה, עלה למעלת כוכב בכדורגל הישראלי.

ואז "נפלה עלינו 'פצצת האטום'", כדבריו. מותו של אבי רן – חבר־קרוב מאד, אהוב.

ניר, אבי ז"ל, ירון גבעול, ליאור רוזנטל, לפני כן גם רוני רוזנטל ואחר כך דניאל בריאלובסקי

ניר קלינגר מגדיר כך את מותו של אבי רן ז"ל ■ חצי שנה לאחר הטרגדיה שפקדה את מכבי חיפה, היא עדיין איננה מצליחה להשתחרר מההלם, הוא קובע חד וחלק ■ במהלך השיחה עמו הוא מרבה להשתמש במלה "פצצה" בהקשר לאסון ■ "רק עתה אני מתחיל לצאת קצת מהמשבר, אבל עדיין קיימת מצוקה גדולה: כל שבוע אני פוקד את קברו, בוכה כמו ילד. לפני כל משחק אני מסתכל אחורה לראות אם הוא עומד מאחורי, בשער" ■ מספר על יחסו לגלית, חברתו של רן, וכיצד ביקש לעזור לה ■ "אם כמה שחקנים יתעוררו מהתרדמה העמוקה – תצא העגלה מהבוץ"

נחשבו ל"קליקת הכרמליסטים". הוא חלא אוהב את ההגדרה הזאת: "ראשית, לא היינו קליקה – לפחות לא במשמעות השלילית של המושג", טוען קלינגר אך מדגיש: "כהחלט היינו חבורה שיצאה יחד לבלות, שנפגשה אחרי האימונים לשיחות סלון, שיצאה במשותף למפגשים שונים. התווית שניסו להדביק לנו, כאילו אנחנו נהנים מפריווילגיות המקצועיות על חשבון שחקנים אחרים, אין לה יסוד והשמועה שפשטה בעניין זה נבעה מצרות עין בלתי ברורה של גורמים מחוץ לקבוצה".

"מה זה כרמליסטים?" – שואל אותי ניר ומשיב מיד: "אם מדובר בשחקנים שגרים על הכרמל, זו שטות. אני נולדתי בקרית אליעזר והורי גרים שם עד היום. גם רוני וליאור נולדו שם. לבוא ולקרוא לנו 'כרמליסטים', בקונוטאציה של סנובים ומתנשאים – זה פשוט לא הוגן, אם כי מעולם זה גם לא הפריע לי. לא הרגשתי מעולם שיש לי עדיפות מקצועית. מה מעניין מאמן שבא לחיפה מכפ"ס, אם אתה 'כרמליסט' או קרייתי, או השד יודע מהו – השחקנים הטובים שיהיו לו, גם אם יבואו מראש פינה או אילת, הם שישחקו וזה מה שהיה".

מי שאחראי לקידומו המטאורי היה המאמן שרף. בעונתו הרביעית זינק להרכב הראשון וממנו לא נפרד. באותה עונה היה שרף לדמות שנויה במחלוקת, בקבוצה וברחוב החיפני. "ניצבתי נין הפטיש לסדן. מצד אחד הייתי חייב לשמור אמונים לשחקנים, שחשבו שנפגעו משרף ומנגד לא יכולתי להיות שותף להתרחשויות שונות, נגדו. בכורח המציאות נעשתי 'חלבי' או מה שנקרא 'פארווה'. רציתי לשמור על יחסי הטובים עם המאמן, שלמעשה הוא זה שהביא אותי לאן שאני נמצא היום".

התקרית עם שרף

כשהוא מדבר על יחסים טובים, כמעט מושלמים עם שרף, מזכירים לו חבריו את התקרית החמורה, שכמעט הרחיקה לכת עד כדי החלפת מהלומות: "אני מבקש שלא להזכיר את מה שאמר לי שרף באחד ממחנות האימונים שלנו בחו"ל, אבל אני מודה שבאותו רגע הרגשתי שהושפלתי עד עפר. נכון שרציתי להגיב ואולי גם באלימות – אבל ברגע האחרון מנעו ממני חברי לעשות זאת והתקרית נשכחה מהר מאד. אין לי שום ספק ששרף ידע כי שגה בהתבטאותו כלפי. אחרי יומיים כשנרגעתי, הרגשתי ממנו יחס שונה מקצה לקצה".

לפני ימים אחרים, הוא מגלה, סיים לקרוא ב"תמוז בלהבות", הספר שמגולל את סיפור הפצצה הישראלית על הכור האטומי בעיראק. תחת השפעת הספר הזה הוא ממשיך להשתמש בדימויים תואמים, כשהוא חוזר ורץ במותו של אבי רן. המלה "פצצה", חוזרת בצורות שונות ועולה על לשונו. לפני כל שאלה הוא מוודע: "על איזו תקופה אתה מדבר? זו שלפני אבי, או זו שאחריו". מבחינתו מדובר בשני

עידנים שונים, גם שני עולמות אחרים. "לפני – הכל נראה וורוד. אחרי, ועדיין היום – צריך המון צבע כדי שיהיה מעט יותר בהיר", הוא מדגיש.

"נחשפתי לחברו הטוב ביותר ומטבע הדברים, היו לי כמה שעות קשות מאד. יותר מאחרים מסרתי עדויות בפרשה הזו. אני הוא שהודעתי לחברתו של

אבי, גלית, כי הוא מת. ראיתי איך היא מתמוטטת לנגר עיני. הרגשתי חובה לעזור לה. דאגתי לגורלה וחששתי שיקרה לה משהו רע. אימצתי אותה ללִבי, ליטפתי אותה. הרגשתי שהיא זקוקה לי, הילדה הזאת. מרוע אני מספר לך כל זה? – אז ככהו לא חלפו חודשיים־שלושה מאז שאבי נהרג – והלשונות הרעות בחיפה השתלחו ללא רסן. ריכלו כאילו אני החבר של גלית. הוריו של אבי לא אהבו את זה, בצדק ואולי לא. הקרע ביני לבין המשפחה היה בלתי נמנע, אבל בהחלט לא אמיתי. מעולם לא חשבתי לקחת את גלית, גם אם נשמעתי בהזדמנויות שונות אחרת. כאילו שהיא הירושה

שהשאיר לי אבי... כל רצוני היה לעזור לה, כשהיתה במצוקה כמוני ואולי יותר. כאן זו איפוא ההזדמנות להצהיר שאין לי שום כוונות לגבי גלית. חתונה? בילויים משותפים? – ממש שטויות. למזלי, משפחתו של אבי הבינה עתה כוונתי, והיחסים בינינו היום טובים".

עד כה רשם שבע הופעות בנבחרת הלאומית, שחקן הרכב קבוע. "היום, הוא מגלה, אני אחרי המשבר. נכון, יש לי חיים אחרים מחוץ למגרש – אך הכדורגל אינו מושפע מהם, ולהיפך".

מחפש שקט

הוא מודה: "השתנתי". בזמנו הפנוי הוא מעדיף להיות לבד – פחות בילויים, פחות חברים וחברות, יותר ספרים, טלוויזיה ועיתונים. "אני רוצה שקט. סבלתי הרבה בתקופה האחרונה ושקט שבו אוכל לתפוס ראש עם מחשבות רבות – זה מה שעוזר לי לצאת מהסבך אליו נקלעתי בעל כורחי".

ניסיתי שימקד את השיחה מעט יותר בעצמו, אך זה לא הלך. שוב חזר לאסון: "מה אתה רוצה שאעשה, אם לפני השינה אני רואה לנגד עיני את אבי? מה אני יכול לעשות? כל שבוע אני פוקד את קברו ובוכה שם כמו ילד. לפני כל משחק אני מסתכל אחורה לראות אולי אני עומד בשער... מה אני צריך לעשות בעניין הזה? יתכן שאני עדיין במצוקה, אבל אם יאלצו אותי להתעלם מהדבר, להרחיק אותו יותר מהר מכפי שהטבע יעשה זאת – יהיה כנראה גרוע יותר, מבחינתי".

הכדורגל בעיניו הוא מקצוע לכל דבר. אחרי שיפרוש, גילה, לא יפנה לאימון. "זו עבודה קשה מרי עם מעט מאד סיפוק והמון אכזבות".

גם כשחקן יש לו יותר אכזבות מסיפוק. אך הכדורגל הוא בעיניו גם מכשיר טוב להתבסס בעזרתו, כלכלית ו"זאת אנסה לעשות".

"יכולתי הטובה איננה מגבירה אצלי את החשק לפתח את הקריירה, לחשוב על חו"ל. נכון להיום אני בחיפה. כשאחשוב על חו"ל, השיקול הכספי בהחלט יעמוד לנגד עיני. לא אלך לשחק שם כדי שיגידו שקלינגר שיחק בהולנד או בבלגיה, בשביל גרושים. אם תעמוד לפני הצעה לשחק בחו"ל תמורת 70 אלף דולר בעונה או להישאר בישראל תמורת 60 אלף – אעדיף להישאר קרוב לבית".

ניר אומנם שומר על כושר טוב, אבל קבוצתו אינה מצליחה לפי שעה לשחזר את השגיה הגדולים. "נכון, אנחנו במשבר. זה קישקוש לומר שיצאנו ממנו, אבל מה הפלא אחרי כל מה שעברנו?! טוב שהחבר'ה עוד עומדים על הרגליים. עתה עם מאמן חדש, הנהלה חדשה, בלי כמה שחקנים שעזבו ומעל לכל מותו של אבי – זה זעזוע גדול".

"בריאלובסקי – נכס"

כמו חבריו היה ניר משוכנע שאחרי מחנה האימון המוצלח וההכנה המצויינת בקייץ, מכבי חיפה תרוץ השנה, "אבל גילינו כי המציאות שונה בהרבה. חבל, אבל צריך להשלים עם זה. כשאדם אינו יודע את מיגבלותיו, הוא איננו מסוגל לשפר את הטעון שיפור".

ניר מדבר גם על חבריו לקבוצה: "בריאלובסקי הוא נכס. אסור בתכלית האיסור לאפשר לו לעזוב. הוא מסוגל לתת למכבי חיפה את מה שהיה לה לפני כמה שנים. זאהי ארמליז – הוא מסוג השחקנים שכמותם אין היום בכדורגל. לדעתי הוא החלוץ היחיד במדינה. אחרי אוחנה שמשחק עכשיו בבלגיה, ארמלי הוא מספר 1. למזלנו הוא במכבי חיפה".

היום הוא מתפקד כבלם אחורי, אחרי שהחליף את רפי אוסמו הגדול. "לא קבעתי שאני אחיה מחליפו. אני גם לא יודע מי טוב יותר. כרגע אני משחק בתפקיד הזה. לא חושש להעביר ביקורת על אוסמו, אבל שחקן ברמתי צריך להימנע מלחלק הערות לשחקנים אחרים. בשביל זה יש מאמן".

את הצלחת מכבי חיפה רואה ניר בהתעוררות מתרדמה של כמה שחקנים, שבכוחם למשוך את העגלה. "אם נמשיך לחשוב רק על אלו שעזבו ורק על מה שקרה לקבוצה בקייץ האחרון, אני חושב שמצבנו ידרדר עוד יותר". ■

השבת האיומה ההיא

אחת הסיבות שניר איננו מצליח להשתחרר מהטראומת אבי רן, היא העובדה שראה אותו נהרג, ממש לנגד עיניו.

"ביום שישי, 10 ביולי, ישבנו אני, אבי ואחיו שולי, אצל הורי. פתאום אמר אבי: 'מחר יורדים לטבריה לעשות סקי'. צ'יק־צ'ק והתקשר למגדל העמק לשלום לוי ולמאיר פרץ וקבענו כולם. שולי נשאר בבית, סבל מדלקת עיניים. יצאנו אני ואבי, במכוניותינו, יחד עם עופר מורחי, ירון גבעול וגלית חברתו של אבי. עשינו סקי־מים, צחקנו והחלטנו לשבת לאכול. לפתע קם אבי ואמר שלפני האוכל הכיף שלו זה לרכוב על אופנוע מים. שלום ניסה לשכנע שידחה את הרעיון עד אחרי האוכל. אבי התעקש וכבר סיכם עם בעל האופנוע, שיתן לו לעשות סיבוב. אני ושלום הלכנו לראות אותו משחק באופנוע. היו לו חמש דקות. זה היה בחמישה לאחת – ואחר־כך סוכם כי הוא מחזיר את האופנוע לבעליו. ב־2 דקות לאחת שאל אבי כמה זמן נשאר לו – וצעקנו לו: עוד שתי דקות. 'אוקיי', השיב מוהמים, אני עושה סיבוב אחרון ויושבים לאכול' אמר והחל עושה דרכו לתוך הכנרת.

"עמדנו והסתכלנו, כשלפתע ראינו סירה מגיחה במהירות עצומה מצד ימין. לא חלפו אלא שתי שניות וראינו את הסירה על אבי. נכנסנו לפאניקה. חלפו כמה דקות, ואבי הובא לחוף. ראיתי איך שנראה. ביקשתי מרופא של מד"א לומר לי מה מצבו. הוא כיסה פניו – ואז הבנתי שאנו בצרה. גלית, שישבה על הדשא, שמעה שמישהו נפגע בתאונה במים. לא שיערה שמדובר באהובה. אני הוא זה שאמרתי לה שאבי במצב קשה. היא פרצה בבכי היסטרי – והאנדרלמוסיה היתה גדולה.

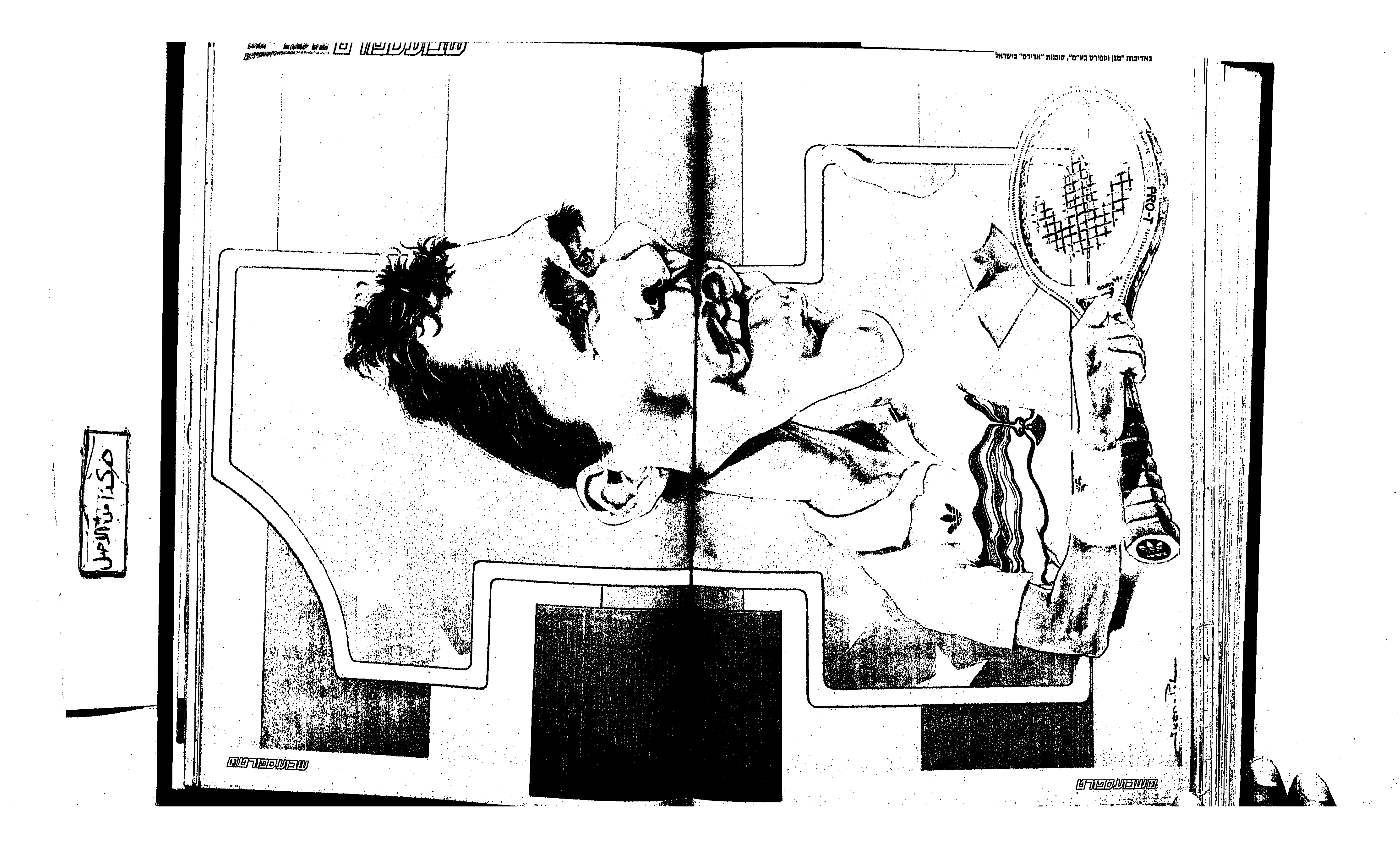
"לא יודע בעצמי איך ברווק הגענו לחיפה. מה אירע לי בימים שאחרי, אני לא זוכר. שום דבר אני לא זוכר מפרק זמן זה. הכל נעלם לי מהזכרון. רק אבי נשאר אצלי עמוק־עמוק בזכרון, לעולמי עד".

באוטובוס בדרך למשחק. קלינגר בין בריאלובסקי (מימין) והקפטן אבוקרט. "דניאל בריאלובסקי הוא נכס ממדרגה ראשונה. אסור בשום פנים ואופן לוותר עליו"

ניר שומר על כושר טוב. "אנחנו במשבר. זו עובדה"

תעודת זהות

נולד: 5 במאי 1966
175 ס"מ
שחור חום
שקט ושלווה
להיות בלחץ
מיץ אשכוליות
סיני ותמין של אמא
אירים: אמא שלי. בכל משחק בית יש לי ... פרטית"
"לא אוהב זוהרות"
ישן לפני כל משחק בבית הוריו
לקרוא עיתונים, ספרים וצפות בטלוויזיה
על עיתונות הספורט: "יש בה ... יתיות"
פג'ו 205 GTI. "אל תשאל איזה ... יל"
מעין הרע
ללמוד עיצוב פנים.

באדיבות "מגן וספורט בע"מ", סוכנות "אדידס" בישראל
PRO-T

לו – לא יתנו ללכת

אביעד פוהורילס

מה המשותף לחיים בר, גויקואצ'יאה, אהוד אשש, גייטאנו שיראה? – אם הספרדי והאיטלקי ירימו גבה על העדרותו של מישהו, הרי שנוסיף להם את שלמה אילוז והכל יבוא על מקומו בשלום. יש שיקראו להם "הקצבים". בספרות המקצועית יכתבו "חסרי פשרות". את הקפטן של הפועל באר־שבע, שכולם חושבים עליו אולי בגלל הקרחת שהוא כבר בן 40, המונחים האלה לא מעניינים כל כך.

אילוז, 28, משחק כבר עשר שנים בקבוצה הבוגרת בבאר־שבע, מוכר פחות מחוץ למגרש, אבל שמו ידוע למרחוק בקרב חלוצי הליגה הלאומית. כשמדברים על עבורות שחורות וצבע אפור – שלמה אילוז, כאילו נבנה למעגם. מגיל 14 החל לשחק כדורגל. לקבוצת הבוגרים הגיע כשאליהו עופר אימן שם. עופר, הוא המאמן לו הוא חב את היותו שחקן. אליהו, איש עבודה, לא מבחין בין שחקנים אפורים לכוכבים. פעמים רבות עבר עם השחקנים באופן אישי על חשבון העסקים והזמן הפנוי שלו.

עופר, עפ"י אילוז, אחראי ששחקנים כוייצמן,

שלמה אילוז, בעיני יריביו ראוי לכינוי הלא מחמיא "הקצב מבאר־שבע" ■ "יצרתי לי שם של שחקן שמפחדים ממנו" ■ כואב את חוסר הפירגון לקבוצתו ■ איך רצה את שלום אביטן ומי טירפד את הרעיון ■ "ניצלו אותי כל השנים"

אוזן ואילוז, משחקים עד היום בהרכב הראשון בבאר־שבע.

שלמה אילוז הגיע לבאר־שבע אחרי שנרמו צלילי תצוצרות האליפות האחרונה. באר־שבע עמדה על סף תקופה רעה למדי, יבשה מאוד, שלא תמה למעשה עד היום. אילוז מונה כמה סיבות: בעיות כספיות מתמשכות לאורך כל השנים, כשהחובות לשחקנים נותרו בעינם, לעיתים, ארבעה חודשים ויותר. לא היה מהיכן לתת כסף.

פרשת הכרטיסים

לאילוז יש כאן סיפור: "חברים סיפרו לי, כי היו מגיעים לאיצטדיון בקבוצה של עשרה אנשים ובכרטיס אחד הסדרנים היו מכניסים את כולם... היו, לעתים, תקופות שביציעים נראו עשרת אלפים צופים, והיו מוכרים אולי 3000 כרטיסים. יש כאן בעיה, והיא: כולם מכירים וחברים של כולם. יש גם איומים ולחץ. היום המצב השתפר, הוא אומר, בעקבות השכרת חברת שמירה".

אילוז הגיע לקבוצה הבוגרת בגיל 18 ונחת היישר בגוב אריות. שמות כברד, רפי אליהו ושלום אביטן, הפחידו רבים בבאר־שבע. אותו – לא. על כך יש לו עוד סיפור: "מיד כשהגעתי לקבוצה יצאנו למחנה אימונים ברומניה. במהלך משחק עם קבוצה רומנית, קיבלתי כדור. אביטן, ברד ואליהו צעקו למסור להם. מסרתי לרפי אליהו. אביטן וברד קפצו עלי והחלו לקלל, כמעט להרביץ. לא נשארתי חייב ועניתי להם במטבע שלהם. מאותו רגע התייחסו אלי בכבוד. לא נתתי להם שיירדו עלי. היום, באר־שבע מבחינה חברתית, זה עולם אחר. אז החבר'ה הלכו מכות, צעקו וקיללו בחדר ההלבשה, ואפילו ברחוב. זה שהם היו "קאנונים" בכדורגל זה דבר אחר. היום לבוא לאימון בבאר־שבע זה כמו לשמוע קונצרט. שקט מרי".

"תשכח מזה", אמרו לו

אילוז בכל השנים הרבות לא ראה ולו תואר או אפילו קמצוץ ממנו. התיסכול הגיע גם אליו ולפני שנתיים שקל לעזוב. דיבר עם מכבי נתניה. בבאר־שבע אמרו לו שישכח מזה, "שבחיים לא יוותרו עליו". אילוז, ילד טוב, נכנע ונשאר. ניסים ברדה לבש במקומו את המדים של נתניה.

על הנוקשות שלו, הוא מספר: "כשהתחלתי לשחק, המטרה שלי היתה הכדור, או הרגל. פצעתי לא מעט שחקנים, אבל עם השנים התבגרתי, והבנתי שכדורגל זה מקצוע ופרנסה להרבה אנשים. אחרי ניסיון כל כך רב שצברתי, אני יודע היום איך לא להיכנס לעימותים מיותרים. יצרתי לי שם של שחקן שפוחדים ממנו. היום בכל זאת, זה עניין של תדמית". בכל מקרה, לא מתקרבים יותר מדי לשלמה אילוז – משאירים מרווח על הדשא.

אילוז כואב על הרבה דברים שקורים בבאר־שבע: חוסר הפירגון לעיר הזו, מצד ראשי הכדורגל והקיפוח מצד ראשי ההתאחדות, שנמשך כבר שנים. גם בשנות הזוהר והאליפות, לא הופנו יותר מדי זרקורים לכאן. מאיר ברד, רפי אליהו, אביטן, בן־דוד ואחרים, היו הסופר־סטארים, אבל לנבחרת לא חשבו להזמין אותם. רק לברד עשו טובה והזמינו אותו. יחסית ליכולת שלו הוא כמעט לא שיחק. מתי ביקר באחרונה מאמן נבחרת בבאר־שבע? מקשה אילוז. הרי קבוצה ביתית מפגינה בדרך כלל את היכולת הטובה שלה, בבית. מתי בא מישהו לבחון ולעקוב אחר בבאר־שבע? כלום. לא רואים ולא שומעים. כנראה שלראשי באר־שבע יש יחסי ציבור גרועים מאוד במשרדי ההתאחדות בתל־אביב.

פרשת אביטן

בעונת 83', יחד עם המאמן שמעון שנהר, חזרה באר־שבע לעצמה, שיחקה כדורגל מעולה וסיימה במקום השלישי. אילוז נתן עונה גדולה. "שנהר ניגש אלי ואמר לי: 'אם עכשיו לא הזמינו אותך לנבחרת, אתה יכול לשכוח שתהיה שם פעם'. הוא צדק. שחקנים כוכבים בבאר־שבע היו מתוסכלים. הם רעכו והתעסקו בשטויות, כי ידעו שלא יגיעו לכלום".

כדי להיזכר באירועים גדולים מבחינתו בבאר־שבע, אילוז צריך ללכת לחפש עמוק ב"נוידם" – בסוף הוא מוצא: חצי הגמר נגד הפועל תל־אביב. "הולכנו 0–1 משער של אביטן מחצי מגרש. תל־אביב הישוותה בדקה האחרונה. בהארכה רפי אליהו הבקיע, והפועל הישוותה שוב לפני הסיום. בפנדלים הפסדנו". יותר מן ה"הישג" הזה, אין לו מה למכור.

את שלום אביטן, הוא דווקא כן רצה העונה על כר הדשא. "ניסים בכר שאל אותי, ואני כקפטן עניתי לו. שלום לדעתי, יכול היה להוסיף. מאז שעזב, אין מישהו שמסוגל להכריע משחק בעצמו, ולתת 14 שערים בעונה. אבל כשהבנתי מהן הדעות בקרב הרבה שחקנים בקבוצה, העדפתי שנמשיך בלי שלום. הביאו את ניסים בכר, שאוהב לעבוד. אצלו אפשר לראות פתיחות. תקופה אחרת. אצל בכר אין משחק סגור – הצעירים צריכים להעריך את הצ'אנסים שהוא נותן להם".

אילוז, הוא בחור שלא עושה בעיות. "אני חושב שניצלו אותי בשל כך במשך שנים. ידעו שאני אוהב את הקבוצה ואשחק בכל מחיר, גם אם לא ישלמו לי. רק בתקופה האחרונה אני זוכה להערכה כספית שמגיעה לי".

שלמה אילוז נשאר בבאר־שבע. אין לו לאן ללכת עכשיו. גם אם היה לו לאן, לא היו נותנים לו.

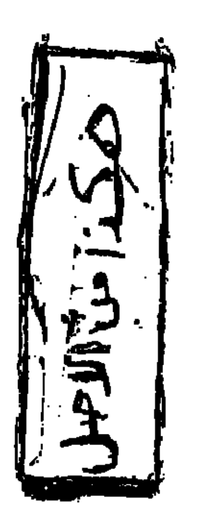
שלמה אילוז. בגלל הקרחת חושבים שהוא כבר בן 40. בסך הכל בן 28. "אצל נסים בכר שאוהב לעבוד יש פתיחות. נותן שאנס לצעירים"

אביטן: הוא מקופח; בכר: בעל משחק ראש מעולה

שלום אביטן: "שלמה אילוז הוא אחד הבלמים הקשוחים הטובים בארץ. לא אדם שעומד על שלו. שחקן ברמתו, לא יכול להשתכר משכורות כפי שהוא מקבל. הוא מקופח. חי בצורה לא מתאימה לכדורגלן במעמדו. ההנהלה תצטרך למצוא דרך לקדם אותו. הכדורגל הוא חבר חשוב ביותר אצלו".

אמרים דויטנו: "כשאני משחק שוב...רי זה הרבה בזכות אילוז. יש לו חלק גדול בכך שאני משחק בנבחרת. הוא מקל עלי את העבודה ומאפשר לי לעלות לעזרת ההתקפה. בעל כושר גופני מעולה, עובדה שגם הוא מגיע לרחבת היריב ומסכן את השער. התפקיד של שלמה מחייב אותו להיות דרוך ומתוח כל הזמן, אבל מבחינה חברתית וכקפטן הוא שקט ומוסיף הרבה".

מאמן ניסים בכר: "שלמה הוא מילים טובות על שלמה. כשחקן הרי שהוא מסור מאוד ולא זעסן גם מן הקריאות שלו למען הקבוצה. שחקן שכזה שמשקיע הכל. משתדל לעשות הכל ולא רק בהגנה. מבחינת משחק הראש הוא שחקן מהטובים בארץ ומכין לחבריו הזדמנויות מצויינות להבקעה. בקפטן הוא הוא לאנשים שהשחקנים וגם אני נעזר בו, לעיתים, ומתייעץ בו. אני מקווה ששלמה ימשיך באותה קצב במשחק לאורך העונה".

הסוס הדוהר חוזר לצמרת

הברזילי איירטון סנה (משמאל), סיים שני במירוץ האוסטרלי באדלאייד. ברגר (מימין) היה ראשון. סנה לא ידע בעת שישב על דוכן המנצחים כי נפסל, עקב בלמים לא תיקניים

המנצח המאושר. האוסטרי ברגר מניף את הפרס, בנצחונו במירוץ הגרנד פרי ביפאן

קבוצת פרארי, שסמלה הוא סוס דוהר, צברה באחרונה השגים נאים, עם סיום עונת מירוצי הגראנד פרי ■ איתות ברור לקראת עונת 88'

מנחם אדמון

מאז ומתמיד המכוניות האדומות של קבוצת פרארי, מזוהות עם מהירות, זוהר ותהילה: עם מירוצים ונצחונות. טובי הנהגים בתולדות הספורט המוטורי הוליכו את פרארי לנצחונות. פנג'יו, גילס וילנייב, פיל היל, ג'קי איקס, ניקי לאודה. מאז 1950 זכתה קבוצת פרארי ב־93 (!) נצחונות בזירת הגראנד פרי. נוכחותה בצמרת היא דבר מובן מאליו. באיטליה, מדינה של "חולי הגה", אנזו פרארי – המייסד ובעל הבית, השליט הבלעדי של החברה והקבוצה – נחשב לגיבור לאומי. מעבר לזה, הוא במתינת נפיל, דמות נערצת שזוכה בגילו המופלג, 89, ליחס כמו אל אליל.

ההצלחה וההערצה ההמונית לא באו בקלות. פרארי עמל קשה כדי להשיג את מעמדו הנוכחי. אך האיש וקבוצתוא ידעו גם זמנים קשים, בדרכם לצמרת. מתיקותו של הנצחון היתה מהולה במרורים ובטרגדיה. במירוצי מכוניות זה חלק מהשיגרה. פרארי ידע תמיד לדחוק הצידה מיכשולים, להתגבר על הגורל ועל הנסיבות ולמצוא את הדרך לנצח.

התוכנית התעכבה

תוך שנים אחרות, התערער מעמדו של הסוס הדוהר (הסמל של פרארי) ונחבל קשות. הנצחונות במירוצי פורמולה 1 היו לנחלת העבר. שנתיים נצחון קל. ברגר במכונית הפראר'

תמימות לא נשאו נהגי הקבוצה זרי דפנה. תוכנית לבניית מכונית שתתחרה במירוצי אינדי האמריקניים, התעכבה. האיטלקים החלו לחשוש שימי הזוהר המוטורי שלהם, הגיעו לקיצם.

אנזו פרארי חשב אחרת. עבורו הנצחון הוא סם החיים. לפיכך החליט לשקם כמהירות את קבוצת ? היפאניפורמולה 1 ולהחזיר את נהגיה לדוכן המנצחים. צעד ראשון היה: צירופו של ג'ון ברנרד לקבוצה. הוא מהנדס אנגלי, שהיה ממעצבי הרכבים המנצחים של קבוצת מקלארן. באיטליה, מדינה שכל אזרח רואה בפרארי נכס לאומי, זהו צעד מפתיע. הצבתו של ברנרד כשליט בלעדי בתחום הטכני, היה עוד יותר מפתיע. הקמת משרדים באנגליה, בהתאם לדרישותיו של ברנרד, היה צעד מהמם נוסף. אבל הזקן רצה לנצח.

השלב הבא היה צירופו של נהג חדש לקבוצה, הצעיר גרהארד ברגר מאוסטריה. ברגר נחשב לכוכב עולה במירוצי פורמולה 1. כשרון מבטיח, למן הרגע שבו התיישב ליד ההגה. נהיגתו המהירה ולעתים הפרועה, דווקא הרשימה את "הזקן". היא גם הרשימה את ניקי לאודה, כוכב העבר שהביא לפרארי את האליפות ב־75' וב־77' ושהפציר בפרארי לחטוף את ברגר. דברי לאודה היו מיותרים.

השינוי ההדרגתי

הסיגנון של ברגר התאים ל"מתכונת הפראריסטית" ואנזו צירף אותו לקבוצה כנהג מספר 2 של מישל אלבורטו האיטלקי. אלבורטו, הנהג מספר 1 של פרארי מאז ארבע שנים, נדחק הצידה במהירות על־ידי האוסטרי הדוהר. מתחילת העונה, הפגין ברגר יכולת מרשימה ואף צבר נקודות לאליפות.

אך הנצחון עדיין לא נראה באופק. כוכבי העונה היו נהגי קבוצת וויליאמס, עם פיקה ומנסל, סנה בלוטוס ואלן פרוסט. קבוצת פרארי ונהגיה לא היו איום במשך רוב העונה.

בשליש האחרון של העונה, החל מסתמן השינוי. במירוץ פורטוגל הוליך ברגר ברוב המירוץ וניהל קרב פנים אל פנים עם פרוסט. הנהג הצעיר טעה לקראת הסיום ופרוסט חלף על פניו והגיע ראשון. גם המקום השני, בסופו של דבר היה בבחינת הישג מכובד לברגר – אבל מקום שני עדיין איננו נצחון.

ביפאן, במירוץ ה־15 בעונת 87', החזיר גרהרד ברגר לפרארי את כבודו האבוד. הוא פשוט הוליך מההתחלה ועד הסוף. היה זה נצחון ראשון, אחרי יובש של שנתיים.

במירוץ סוף העונה, באוסטרליה, קראה קבוצת פרארי תגר ואותתה לקראת סידרת האליפות בעונת 88'. ברגר סיים שם ראשון, עם נצחון מזהיר – השני ברציפות שלו ושל קבוצתו. מישל אלבורטו סיים שני.

פרארי חזרה בזה למקומה בעולם המירוצים. ■

שלו בתחרות בנגויה, יפאן (מסלול סוזוקי)

3 נקודות

ברוריה ביגמן

מאור באביזרי ה"צהובים". חוסר הסימפטיה נולד בקייץ (צילום: עדי אבישי)

"האדום" שנעשה "צהוב" לערב אחד

קשה להאמין, אבל מה שראו העיניים ביציע 3 בהיכל הספורט ביד־אליהו, במשחק בין מכבי ת"א לאריס אלוניקי, לא היה חזיון תעתועים.

משה מאור (מחטי), 55, "אדום" ברמ"ח אבריו ואוהד קנאי של הפועל ת"א/כדורסל, שגם שיחק מתחילת שנות ה־50 ועד אמצע ה־60, נראה בגופיה 4 מכבית, כובע טמבל כחול צהוב של מכבי ת"א וצעיף צהוב.

מחטי, מה"קליקה האדומה" של ותיקי הפועל ת"א – משה בארי (פשוש), צבי לובצקי, יוסי ריגר ואלי קושניר – נוהג להכריז כי הוא נגד מכבי לא רק בדרבי, אלא בכל משחק. "אין לי משהו מיוחד נגד מכבי, אלא שאני תמיד בעד היריבה שלה". אבל בקייץ האחרון, כאליפות אירופה ביוון, פיתח לדבריו חוסר־חיבה ברור ליוונים. "הרגיז אותי השיפוט הביתי שהיה שם. הנצחונות של גאליס, יאנאקיס וחבריהם על אריות הכדורסל האירופי דיכאו אותו, ציין. אחר כך הכריז כי בסולם השנאות שלו, היוונים קודמים מעתה למכבי ת"א – ו... התחייב לאהוד את מכבי לערב אחד, במשחקה בגביע האלופות.

חברו ל"קליקה", אלי קושניר, פנה ערב המשחק עם אריס למנהלי מכבי וביקש מהם גופיה וצעיף של המועדון. אלו שמחו מאד להלביש בזה את "האדום השרוף". ביציע ביד־אליהו אמרו שמעשהו של מחטי דומה להמרת דת... בדרכו למשחק הוא אף התאמן בקריאות: "מ־כ־ב־י, מ־כ־ב־יו". אבל אחר כך ישב בשקט.

• • •

שמשון ברוקמן (מחוץ לסירה) ופול אלוורסטרום משייטים בחיפה

ה"זקן" לא ויתר על ימי אימונים

שמשון ברוקמן, 30, השייט האולימפי הוותיק של ישראל, עוסק עתה בקידום מכירות לאליפות העולם ב"470" שתהיה במארס בחיפה. ואב"ים, וותיק ממנו וכדיוק כפול ממנו בגיל, הוא הדני פול אלווסטרום, שנחשב לשייט מספר 1 בעולם (אלוף עולם, אלוף אירופה, אלוף אולימפי) בדגמים לבודדים. פול ביקר באחרונה בישראל, גם כן כדי לקדם את יחסי הציבור הבין־לאומים של האליפות. הוא ניצל מעט מזמנו כדי לשייט עם ברוקמן. "פול הוא אנציקלופדיה של שייט", הכריז שמשון.

ב־1972, לאחר אולימפיארת מינכן פרש הדני מתחרויות, המשיך לשייט להנאתו, אך חזר בו. בלוס־אנג'לס הפתיע את עמיתיו, כשנראה על הדגם המהיר ביותר, ה"טורנדו" – בחברת בתו טרינה, 21. השניים אף היו קרובים לזכייה בארד. בתו הבוגרת יותר, סטינה, 34, היא אשת צוות דורבית.

עכשיו מתכונן ה"זקן" לסיאול ולכן לא הסכים לשהות בארץ לצורך מסע הפירסום, יותר מיומיים. כל יום אימון, גם בארצו הקופאת עתה בחורף, חשוב לו.

• • •

דוד לוי. הספורטאים זקוקים לויטאמינים (צילום: שמואל רחמני)

מדריך הרא"פ מחכה לטלפון

דוד לוי, מורה לחינוך גופני, פיסיותראפיסט, שימש בעבר מדריך כושר קרבי ברא"פ – חיל האויר המלכותי הבריטי. מאז עלה לישראל, לפני שמונה שנים, הוא מנסה להחדיר לתודעת הספורטאים המקומיים את חשיבות השימוש בויטאמינים..

במקרים כמעט אבודים של בעיות גב, הוא משתמש בטכניקה מיוחדת של טיפול הכוללת נטילת ויטמינים. בכל פגישה עם ראשי הספורט הוא מביע את אכזבתו משיטות הכנת הספורטאים להישגים, הנהוגות בארץ.

"אני עוקב אחרי אימוני האתלטים בהדר יוסף. הם מתאמנים קשה, אפילו יותר מדי – אבל לא מתאמנים כיאות. אין דיוק בעבודה ואין ניתוח תנועות לפרטים", הוא טוען. לדבריו, הציע לא אחת לקבל לידיו את עשרת הספורטאים הטובים ביותר בישראל ולטפל בהם, ללא תמורה, כדי לשפר את יכולתם "לפחות ב־10% עד לאולימפיאדה". אלא שלוי עדיין ממתין לטלפון שיקרא לו לדגל. "חבל על כל רגע", הוא מדגיש.

• • •

פנטי: זכרונות מ(דרום־)אפריקה

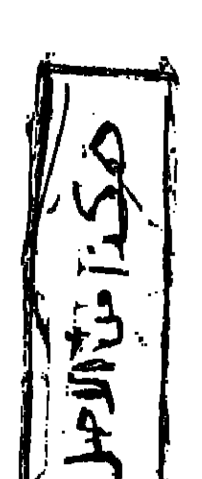
אתלט העבר יאיר פנטילט אינו מבין מדוע נמתחה באחרונה ביקורת קשה על השתתפותו של עמוס מנסדורף בטורניר טניס בדרום־אפריקה. ב־1971, סיפר "פנטי", הופיע יחד עם אחיו נתנאל בתחרות בין־לאומית גדולה בדרום אפריקה ואיש לא פתח פה וצייץ.

אותה שנה הורחקה דרא"פ מהמשפחה האולימפית. כדי לחזור אליה היא נדרשה לארגן על חשבונה תחרות בין־לאומית לאתלטים מכל הגזעים והצבעים, ללא השמעת הימנונים וללא הנפת דגלים.

אסתר רוט (שחמורוב) וחנה שזיפי הוזמנו לתחרות זו, אך יו"ר ההתאחדות לספורט דאז, עמנואל גיל ז"ל הטיל וטו וההזמנה הועברה למרכז מכבי, ששיגר את האחים פנטילט, למרות אווירת האנטי שיצרו חוגים מסויימים בקהילת הספורט ומחוצה לה.

"הייתי שלם עם עצמי על שנסעתי לשם", אומר פנטילט. "אני נגד הופעת ספורטאים ישראל בתחרויות על אדמת גרמניה". בחימום לריצת 10 אלפים מטר, השאיל פנטילט נעליים לפיני האגדי לאסה וירן, שנעלי־הריצה שלו נגנבו יממה קודם לכן, "אבל וירן הפסיק את הריצה שלו, כי הנעלים שלי לחצו לו".

פנטילט (מימין) בתחרות הבין־לאומית בדרא"פ

שישו שכטמן

משנה שם משנה מזל

סיפור השבוע שייך לבחור תל־אביבי, גילי שמו, "שחקן טוטו" ותיק, שנכשל תקופה ארוכה בניחושיו. על־מנת להוריד מעצמו את ה"גאחס", החליט בשבוע שעבר לכתוב, במקום שמו המלא, "גילי המכוער"! וראה זה פלא – הצליח לנחש 12 נכונים ולזכות ב־1300 ש"ח, בערך. כשקיבל את הצ'ק במשרדי הטוטו, הבין שיש לו בעיה: צ'ק יש לו, אך תעודת זהות עם השם "גילי המכוער" – אין לו... במשרדי הטוטו הבינו לליבו ושינו את שם המשפחה.

אגב, הפקידות סיפרו שהוא דווקא בחור נאה בהחלט. אולי הטוטו אוהב אנשים נאים, עם שמות מכוערים...

תחזית למחזור טוטו 16

1. בני־יהודה – מכבי חיפה. משחק בית שלישי רצוף לבני יהודה. היריבה היא קבוצת "התחתית" של מכבי חיפה, הטבלה והרמה לא משקרות ובני יהודה תזכה בנצחון. 1 "סולו" במשחק הראשון.

2. מכבי נתניה – הפועל פ"ת. בשנה שעברה באו ה"מלכסים" והנחילו תבוסה 4–0 לנתניה במגרשה. הנתנייתים ינסו להחזיר שני שערים, על כל אחד שקיבלו אז. אנחנו מציעים להוסיף ל־1 גם תיקו. הסיבה – קשה להאמין שפ"ת תפסיד משחק רביעי ברציפות.

3. כפ"ס – באר־שבע. כפ"ס במגרשה היא קבוצה מצויינת (ראה המשחק מול מכבי נתניה). היריבה מן הדרום לא תוותר בקלות ובאחרונה היא בקו עלייה. גם כאן נוסיף x ל־1, פשוט מאחר שכפ"ס לא סיימה בתיקו כבר חמישה מחזורים.

4. הפועל ת"א – שמשון. לשתי הקבוצות זה משחק ביתי. שמשון, הקבוצה הלאומית היחידה שלא הפסידה בחמשת המחזורים האחרונים, הולכת ומשתפרת. הפועל ת"א? – תעלומה. קבוצה עם 13 שערי זכות ב־14 מחזורים והיא במקום השני. משולש.

5. מכבי ת"א – בית"ר ירושלים. בשנה שעברה ניצחו הירושלמים פעמיים. השנה (3–3 בסיבוב הראשון) זוהי בית"ר אחרת ומכבי, שרוצה להיות אחרת. אם מכבי תשחק בהרכב מלא – היא תנצח. בית"ר תשמח אם תזכה בנקודה. 1, x.

6. בית"ר ת"א – הפועל לוד. אשתקד הסתיימו שני המפגשים בתיקו. בסיבוב הראשון ספגה לוד חמישיה מבית"ר. למרות שלוד השיגה נצחון ראשון בשבת שעברה, לא תוכל לעמוד מול "הלהיט התורן" של הליגה הלאומית. 1 סולו.

7. מכבי פ"ת – חולון. בשביל לדעת מה לסמן במשחק זה, מספיק להציץ בטבלת הליגה. אנחנו מסמנים משולש. מי שמסמן פחות, שירשום x, 2.

8. הפועל בת־ים – בית"ר נתניה. קשה לניחוש. האורחים החלו באחרונה להתאושש ומשחקים טוב יותר. המארחת קבוצה עקשנית, שמשחקת כדורגל טוב ומתקשה להבקיע. משולש.

9. הפועל חיפה – הפועל יהוד. הפועל חיפה נעצרה במעט מן התנופה שבה החלה, מאז החליפה מאמן. יהוד הפסידה העונה רק 3 משחקים ומשחקת פתוח במגרשה ומחוצה לו. 6-2 ו־2–5 לחיפה בשנה שעברה ו־1-3 בטוטו בשבת.

10. מכבי ר. עמידר – הפועל ר"ג. רמת עמידר נמצאת במקום ש[illegible] היא לא רגילה להיות – תחתית הליגה. ר"ג גם היא נמצאת במקום שגם היא איננה רגילה להיות – קרוב לצמרת... ר"ג ניצחה משער בדקה ה־90 במחזור הראשון השנה, ותנסה לעשות זאת שוב בשבת. כל תוצאה אפשרית.

11. הפועל ים – מכבי שעריים. השנה כדאי לנחש את משחקי הפועל ירושלים, כך: 1 במשחקי בית; x, 2 במשחקי חוץ. הוסיפו לזאת את העובדה שבשנה שעברה לקחו הרחובותים מהירושלמים את כרטיס העליה ללאומית, ותבינו שרק 1 צריך לסמן בטוטו.

12. יבנה – יפו. בשנה שעברה ניצחה יבנה פעמיים. אתם בוודאי שכחתם, כמו כולנו, שזה היה בליגה הלאומית. לפי מצב העניינים והטבלה כרגע, נראה שיעברו עוד כמה שנים טובות עד שהשתיים ייפגשו שוב בליגה הלאומית... משולש.

13. הכח – עכו. אם לא בשבת – אימתי? הכח, אחרי 9 (!) הפסדים רצופים, תזכה סוף סוף בנצחון. 1.

14. טבריה – חדרה. ההתקפה הפוריה בליגה (30 שערים) חוזרת לכושר הטוב שלה ולמגרשה, כדי לנצח. חדרה תשחק באדישות, כנראה, עד שתתחיל להזדקק לנקודות. 1 גם במשחק האחרון.

ליגה לאומית
(לאחר המחזור ה־14)

	קבוצה	
1.	מכבי נתניה	16–26
2.	הפועל תל־אביב	10–13
3.	הפועל כפר־סבא	13–18
4.	בית"ר תל־אביב	12–19
5.	מכבי תל־אביב	16–23
6.	שמשון ת"א	9–13
7.	הפועל באר־שבע	10–12
8.	הפועל פתח־תקוה	7–16
9.	בית"ר ירושלים	4–21
10.	בני־יהודה ת"א	[illegible]
11.	מכבי חיפה	6–14
12.	צפרירים חולון	2–7
13.	מכבי פתח־תקוה	[illegible]
14.	הפועל לוד	[illegible]

ליגה ארצית
(לאחר המחזור ה־14)

שיטות מלאות

סולידי

משחק	1	x	2
1	X		X
2	X		
3	X	X	
4			X
5		X	
6	X		X
7	X		
8	X		
9		X	
10			X
11	X	X	
12	X		
13		X	
14	X		

שלשות /
כפולים 4
טורים 16

הפתעות

משחק	1	x	2
1	X	X	
2			X
3	X		X
4	X		
5			X
6			X
7	X		X
8		X	X
9	X	X	
10		X	X
11		X	
12	X		
13		X	
14	X		

שלשות /
כפולים 6
טורים 64

הגיוני

משחק	1	x	2
1	X		
2	X	X	
3	X		
4		X	X
5	X	X	
6	X	X	
7		X	
8	X	X	
9	X		
10		X	X
11	X		
12	X	X	
13	X		
14	X	X	

שלשות /
כפולים 8
טורים 256

לעשירים

משחק	1	x	2
1	X		
2	X		
3	X	X	
4	X	X	
5	X		X
6	X		
7			X
8	X	X	X
9	X	X	
10	X	X	X
11	X		
12	X		
13	X	X	X
14	X		

שלשות 3
כפולים 4
טורים 432

שיטה מצומצמת

משחק	בסיס (2 x 1)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x
3	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x
4	1 x 2	2	x	1	2	x	1	2	x	1
5	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	1 x 2	x	1	2	1	2	x	2	x	1
8	1 x 2	1	2	x	x	1	2	2	x	1
9	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2
10	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	1 x 2	2	2	2	x	x	x	1	1	1
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3888
טורים בשיטה המצומצמת 432

היכן הם היום?

הראשון שירד מ־11 שניות

יהודה גבאי היה האתלט הארץ־ישראלי הראשון שפרץ את ה"מחסום" וקבע 10.9, באפריל לפני 40 שנה, בהפסקה של משחק כדורגל ■ איך ניצח בתחרות ביוון? ■ ההתמודדות בגביע קיש ■ "האוניברסיטה" באריתריאה

אלכס דורון

מעולם לא הקדישה עתונות הספורט בארץ כל כך הרבה מקום לתחרות אתלטיקה, כפי שעשתה זאת לפני ארבעים שנה, להופעת אתלטי נבחרת ארץ־ישראל, באיצטדיון האולימפי באתונה. חמישה שבועות כתבו עליה, למרות שארצישראלי אחד בלבד ניצח בה: יהודה גבאי, בריצת 100 מטר.

"האתלטים העברים ביוון", היתה הכותרת הראשית בעתון "ספורט השבוע". "זה היה אירוע גדול ומיוחד במינו", נזכר גבאי.

חודש וחצי לפני ההצבעה באו"ם על הקמת מדינת ישראל, יצאו 11 אתלטים ארץ־ישראלים למשימה לאומית. הם המריאו במטוס ארבעה מנועים של חברת התעופה הנורווגית, שעשה את הדרך לאתונה בארבע שעות. "משחקי מזרח הים התיכון" קראו לזה המארגנים והזמינו גם את מצריים ולבנון – אבל נציגהן לא באו, מסיבות שנראות כיום, מובנות.

אמא תפרה את הפסים

66 אלף איש הצטופפו באיצטדיון השיש נורא ההוד. "לפחות 25 אלף היו יהודים, שהתרגשו עד דמעות וחיפשו כל דרך אפשרית כדי להתחכך בנו, הישראלים".

"אמי תפרה את הפסים, הכתובת 'ארץ־ישראל' והמגן דוד שהיו על הגופיות. את הרעיון להופיע בפסים אלכסוניים הבאתי אני, בהשפעת יומני קולנוע ותמונות שראיתי מהופעת האמריקנים ובראשם ג'סי אואנס הגדול באולימפיאדת ברלין 1936. אואנס היה הדמות הנערצת ביותר שלי וחשבתי שיתאים לנו לחקותו...", מספר עוד גבאי.

"היתה תחושה מיוחדת במינה, כיוון שאחרי הכל הופענו במולדת האולימפיאדה. כשאומרים את המלים: 'שומעים את קול משק ההסטוריה', מתכוונים כנראה למקום הזה.

"עצם הנפת הדגל הכחול לבן באיצטדיון האולימפי, היה אירוע מרגש ביותר. היהודים שהיו שם לא האמינו למראה עיניהם. האוירה היתה מחשמלת והגיעה לשיאה כשניגנו את התקווה, כשנערך מצעד המשלחות (א"י, תורכיה, יוון). המצב הכלכלי ביוון היה אז נורא ואיום: אינפלציה של עשרות אלפי אחוזים, מקבצי נדבות שישבו בפינות הרחובות עם סלים ענקיים. בלירה פלשתינאית מנדטורית, שוות ערך ללישט"ט, אפשר היה לחיות שם מלך.

"יצחק כספי מנתניה ואני התייצבנו לזינוק ל־100 מטר. הוא היה בשביל שלידי, אבל פסל פעמיים בזינוק. גם הזינוק השלישי נפסל ורק ברביעי יצאנו לדרך. יריבי היו התורכי קמאל אוכסר, שהספיק באותה שנה לקבוע 10.8 והיווני סופריו, שרווח כי קבע גם 10.7. אחרי 60 מטר הובלתי כבר באופן ברור. יאנטיקוס היווני ניסה להדביק אותי סמוך ל־90 מטר, אבל לא עלה בידו. קבעתי שם 11.2 שניות והתקשתי להאמין שהזמן היאלי. ידעתי שרצתי מצוין – ובכל זאת הזמן היה איטי מרי, לטעמי. מאוחר יותר התברר כי הריצה התנהלה בקטע של המסלול שם יש עלייה בכיוון קו הגמר"...

הצעות לחתונות פיקטיוויות

"בן לילה הייתי לגיבור בעיני היהודים האתונאים. ממש קרעו אותנו לגזרים, מרוב אהבה. היו שם לא מעט מניצולי השואה, שרובם באו לאחר מכן לארץ. היו גם נסיונות רבים לעניין את חברי המשלחת בנשואים פיקטיביים, כדי שנוכל להביא עמנו חזרה לארץ בנות יהודיות, שלא איפשרו להן לצאת אז מיוון. קיבלתי הצעה כזו, אבל השבתי: 'מה אני יכול לעשות? בחודש הבא אני מתחתן באמת'...ואמנם חודש לאחר מכן עמדתי מתחת לחופה וארבע ימים לאחריה התנדבתי לחי"ש – וכזה למעשה נסתיימה הקריירה שלי כאתלט. אמנם השתתפתי עוד במכביות של 1950 ו־53', אבל זה כבר היה סתם־בשביל־הכיף, או משום שלא היו טובים ממני.."

יהודה גבאי, 60, שני בנים ובת, ארבעה נכדים, כיום דובר המועצה להסדר הימורים בספורט, קודם לכן עתונאי ועורך ספורט (העולם הזה, ידיעות אחרונות, חדשות הספורט). הארץ־ישראלי הראשון שירד מ־11 שניות בריצת 100 מטר – הישג שגם כיום, ארבעים שנה אחרי, עוד נחשב כאן לפעמים, למשהו.

"זה היה באפריל 47', באמצע משחק הכדורגל בין מכבי ת"א – עם אלי פוקס, מירמוביץ', שייע גלזר ובנדרסקי (בנדורי) שאותה אימן אז אגון פולאק וביתייר ת"א עם וורמס ובוגדנוב המפורסמים. היה משחק אדיר. 2–2. הריצה ההיא, היתה גולת הכותרת בקריירה שלי. תחושה ברורה של פריצת מחסום של ממש, הגשת חלום.

"ה־11 שניות נראה לנו אז כגבול בלתי עביר, מעין זמן קדוש. כשקבעתי את 10.9, לא האמנתי בעצמי שעשיתי זאת. חשבתי שהשעונים לא היו בסדר. כעבור שבוע שוב קבעתי 10.9 ועד לתחרות עם היוונים שנערכה בתחילת אוקטובר 47', השגתי זמן זה עוד ארבע פעמים בתחרויות רשמיות.

הזינוק של טבק

"אבל לפני אתונה היה אירוע ספורטיבי, שלהערכתי היתה לו השפעה מרחיקת לכת על כל חיי הספורט בארץ: תחרות האתלטיקה על הגביע לזכרו של בריגאדיר קיש. האתלטיקה היתה אז הענף מס. 2 בארץ, אחרי הכדורגל. כדורסל שיחק רק מעטים, יחסית. היו אז בדיחות כאלו על כמה שחקנים נמוכי קומה; כיום עסקנים ידועים, שניצלו את יתרון הגובה שלהם... עד לתחרות קיש ההיא, נהגו לקיימה בהשתתפות אתלטי מכבי בלבד. לתחרות הנ"ל זומנו לראשונה גם מהפועל ואפשר לומר שכל הארץ היתה ממוקדת באירוע ההסטורי ההוא. עד אז, כדי להתמודד עם אתלטים מהפועל, צריך היה להופיע בימק"א של הנוצרים בירושלים. זו היתה הפעם הראשונה שהתמודדתי עם דוד טבק, הוא רץ יחף. קורט מרכס מחיפה היה המזניק. טבק פסל פעמיים. מרכס ניגש ושאל אותי אם אני מוותר על הריצה, אבל סירבתי. רציתי את ההתמודדות עם טבק. בסופו של דבר הוא ניצח אותי וקבע 10.9. למעשה בעקבות אותה תחרות החל טבק להתפרסם.

"במצב של 164.5:165.5 נקודות למכבי, התייצבו הרצים לאירוע המסיים – מירוץ שליחים 400X4. הייתי הרוג מרוב עייפות. אריך פוייר, רץ 1500, לא התייצב. בנימין נוסבאום ז"ל היה הטוב ביותר ברביעיה שלנו. מנהל התחרות, ה'ייקה' ד"ר רוברט אטלס פסק שעל פי כל הכללים הבין־לאומיים הוא דוחה את מועד הריצה הזאת בשבועיים..

"כל העתונות דאז 'ירדה עליו כסאח', כפי שאומרים היום, בעקבות אותה החלטה. חשבנו שאנשי הפועל לא יתייצבו למירוץ האחרון, המכריע. הרביעיה שלהם כללה את יעקב כהן, מרדכי מגלי, אהרל'ה הלוי (כיום מנהל וינגייט) ויחזקאל גרין, אחיו של המאמן אברהם גרין.

גיוס חירום

"הריצה נקבעה בסופו של דבר ליום שישי אחר הצהריים. אירוע בודד של כ־3 דקות כסך הכל וככל זאת באו לצפות בו יותר מאלפיים איש, שהסתקרנו לדראמה. אריה אטרמן, המורה והמאמן, הורה לי להיות מקל ראשון. היססתי. אחרי הכל מה לי, רץ של 100 ול־400 מטר? לא ידעתי אפילו איך לחלק את הכוחות. יעקב כהן מחדרה רץ נגדי. שאר חברי היו פוייר, נוסבאום וצבי שוסאיוב, כדורגלן מרחובות שמוכ"ל מכבי דאז חנניה ברגר ז"ל, הביאו במיוחד לריצה הזאת, אחרי שנודע שהוא 'כזה מין טוס מירוץ מצויין'... כיום הייתי אומר כי זו היתה בהחלט חוצפה להעמיד רביעיה כזאת.

"יצאתי כמו טיל. לעצמי אמרתי: מה שיהיה יהיה. אחרי 300 מטר ראיתי שאני ממש לבד. ללא יריבים, עשרה מטר לפני כהן. פער עצום. מסרתי את המקל לפוייר שמסר לנוסבאום וזה הגדיל את הפער ל־20 מטר. שוסאיוב היה המקל האחרון, מגלי מהפועל התאמץ להדביקו. הפער שיצרתי כמעט חוסל. אייזן, מהצד, אכל את ציפורני ידיו. שוסאיוב באומץ רב זרק את גופו על הקו, מעולף: ברוחק זכינו איפוא במירוץ – ובגביע.

"התחרות ההיא שמה קץ ליריבות קיצונית של שנים. לאחריה נעשינו חברים".

וחזרה לתחרות ההסטורית באתונה: כששבה המשלחת מיוון נערך לגבאי טקס חגיגי בבית האורח ברמ"ג. "הגיעו מברקים מראש העיר דאז קריניצי, לחשוב שיש גם מברק מבגין... זה משום שחשבו שאני באצ"ל, כי בעבר ישבתי במחנה המעצר באריתריאה. הגעתי לשם בגלל חבר, שמשך אותי לפעולה של נערי אצ"ל. העברתי נשק לאימונים, שנערכו בפרדסים בבני ברק. פעם עליתי בר"ג על אוטובוס וכלי נשק מפורק מוסתר מתחת לחולצתי. באוטובוס הבחנתי לפתע בבלש מוכר, יהודי, של המשטרה המנדטורית. לא היו אז האוטובוסים של ימינו, עם הדלתות האוטומאטיות. פתחתי בעצמי את הדלת האחורית, קפצתי מהאוטובוס – וברחתי. אילו תפסו אותי כשהנשק על גופי, היו תולים אותי, כי כך נהגו אז הבריטים.

במעצר באריתריאה

"באוקטובר 44' נשלחתי עם 251 עצורי אצ"ל לאריתריאה. ה'כלניות' (יחידת הצנחנים הבריטית) באכזריות רבה, גררו אותנו מלטרון והעלו אותנו על 13 דאקוטות שטסו לאסמרה, דרך מצריים. ישבנו במחנה המעצר הזה ששה חודשים, עד חורף 45'. היו איתי שם אליעזר שפיגל וכמה מגדולי האומה כמו בן־אליעזר, תמיר ויוניצ'מן. אפשר היה במחנה לגמור אוניברסיטה. אני זוכר שפעם שיחקנו כדורגל נגד השומרים האנגלים וניצחנו אותם 13–0."

גבאי עסק גם בכדורגל (במכבי ר"ג. "אפילו יש לי ברקורד שער שהבקעתי להודורוב..."), הגיע לאתלטיקה בגלל מורו בגימנסיה הרצליה, אריה אטרמן. "דורי", דוד אלמגור – מפקד המכביה הראשונה והשניה, כיום בן 88 וגר בירושלים – היה 'נעול' על כדורסל. לימד בביה"ס למסחר (אח"כ קראו לו גאולה) ושם התפתחו רוזין ושאלתיאל. אלמגור הוא זה שעמד בראש מצעד משתתפי המכביה הראשונה, שצעד דרך חוף הים לאיצטדיון המכביה, וכאשר הגיע שמע את לורד מלצ'ט שהמתין על הבימה נוזף בו: 'למה איחרת?..'".

ב־49' בפריצה לביתו, נגנבו מגבאי כל המדליות שצבר והרבה גביעים. נותר רק זה שהוענק לו ביוון... "מזל שהספקתי לצלם את כל האוסף הזה. הגנב חשב שתפס מציאה – לא ידע שכל המדליות היו בעצם מפח מצופה...", מתבדח גבאי.

כיום הוא עוסק בטניס (כבר 25 שנה), יש לו גם קרוב ל־2000 נקודות בשחמט (שחקן ליגה, דרגה ראשונה).

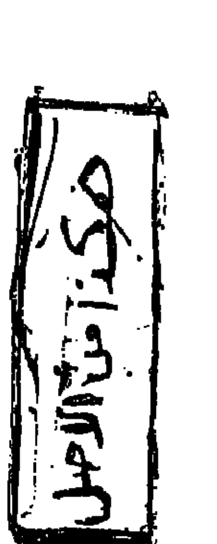
"לא נולדתי, כנראה, בזמן הנכון... כיום הייתי בוודאי קובע השגים הרבה יותר טובים. אבל זו היתה תקופה שאליפות האתלטיקה נקראה 'דבנאות ארץ ישראל', שכל משתתף שילם שילינג בעד כל הופעה במקצוע, שבעד הנסיעה ליוון שילם כל אתלט 70 לירות א"י, וכדי להגיע בשבת מר"ג לאיצטדיון המכביה, כדי לראות כדורגל – נהגתי לעלות 'בשבע טחנות', על סיפונה של סירת מנוע ערבית ששייטה על הירקון, לשלם 7 גרוש ולרדת במורד הנהר... אוטובוס בשבת מר"ג, הרי לא היה". ■

יהודה גבאי כיום. דובר, טניסאי, שחמטאי. "נולדתי לפני הזמן" (צילום: עדי אבישי)

כן נקבע ה־10.9 ההסטורי. משמאל: יצחק כספי מנתניה, צבי יונגר (מוסתר), גבאי, שמואל שפינדל. "לאיצטדיון המכביה נהגתי לבוא בסירה על הירקון".

גבאי (שני משמאל) מנצח בתחרות באתונה. "היהודים 'קרעו אותנו לגזרים' מרוב אהבה". השביל הרביעי משמאל ריק, לאחר שכספי נפסל

כך דווח ב"ספורט השבוע" על הופעת האתלטים באתונה. "המסלול היה עם עלית..."

יש עתיד

ענקים צומחים בירושלים

בקבוצת הילדים של מכבי ים (כתות ז'-ח'), 5 שנים אלופת מחוזה, יש השנה 5 שחקנים שגובהם 1.90 מ'

צבי גלפרין

מכבי ירושלים היתה פעם "אימפ־ריה" בכדורסל הו(ארץ־)ישראלי ובש־נות ה־50 וה־60 גם יוצגה בנבחרת הל־אומית בידי גדולי שחקניה, ישראל טוויל ואברהם הופמן. בשנים האחרו־נות מנסים שם להחזיר עטרה ליושנה. קבוצת הילדים שלה זכתה, כך דווח לנו, חמש שנים ברציפות באליפות המחוז ובהרכבה השנה חמישה ענקי 190 ס"מ. בשני משחקיה האחרונים ניצחה את אליצור עוזיאל 94-9 ואת מכבי רימון 70-18.

התוצאות שנתקבלו מאיגוד הכ־דורסל:

● גליל עליון: ג. עינות ירדן – רמות נפתלי 53-26, הגושרים – דפנה 46-42, הגושרים – רמות נפתלי 61-34, נאות מרדכי – יראון 82-21, מל־כיה – קרית שמונה 33-28.

● צפון: אליצור צפת – יסוד המע־לה 49-36, קצרין – אילת השחר 60-41, חולתא – מחניים 78-36.

● עמק הירדן: מכבי טבריה – לביא 86-13, טבריה – אשדות יעקב 65-23, אפיקים – עין דור 37-33.

● בית שאן: קיבוץ יזרעאל – בית שאן 67-32, עין חרוד איחוד – מעלה אפריים 67-33, ניר דוד – בית שאן 38-21, יזרעאל עפולה – צעירי שדה אליהו 90-12, ניר דוד – גבע 32-29, מעלה אפרים – צעירי שדה אליהו 51-23, גבע – צעירי שדה אליהו 92-16.

● עמקים: הרי אפרים – קרית טב־עון 41-31, יפעת – נהלל 53-30, דב־רת – יקנעם 51-19, מגידו – קישון 67-40.

● מטריף: כרמיאל – קרית ים צפון 47-26, בני נהריה – בני ביאליק 65-35, נהריה – כפר יאסיף 59-17, אלי־צור עכו – משגב 67-48, מג'דל כרום – כרמיאל 39-30.

● חיפה: צור שלום – חיים חיפה 58-24, יגאל חיפה – צור שלום 48-36, עירוני מוצקין – חיים חיפה 78-6, עירוני מוצקין – כפר גלים 37-13, יוסף חיפה – אליצור קרית אתא 59-36, יוסף חיפה – שלום קרית אתא 63-10, יוסף חיפה – חיים חיפה 86-12, קרית אתא – הר הכרמל 50-34, קרית ים – ק. שמואל 92-30, קרית ביאליק – יגאל 66-36, שלום ק.אתא – ק. שמואל 36-35.

● חדרה: פרדס חנה – גבעת אול־גה 41-35, גן שמואל – מעגן מיכאל 63-10.

● שומרון: גבעת חיים מאוחד – משמר השרון 64-16, יהודה חדרה – מכמורת 49-43, כפר ויתקין – בית יצחק 49-20.

● נתניה: כפר חיים – מכבי נתניה 58-8, שפיים – אבן יהודה 40-31, געש – אליצור נתניה 58-30, מ.ס. נתניה – בני בית יצחק 86-35.

● שרון: חרוב רעננה – מזרח רע־נה 23-22, יחדיו רעננה – אלפי מנשה 49-32.

● פ"ת: אריאל – כלנית הוד הש־רון 40-31, גבעת שמואל – הדס גבע־תיים 51-27, דקל רעננה – מודיעים 78-32, הפועל הרצליה – צעירי רמה"ש 60-31, גבעת השלושה – בני צעירי הרצליה 32-25.

● דן: צפון ת"א – בני ברק 52-43, משה"ב ר"ג – סער ר"ג 58-31, תפוח ק.אונו – מכבי פ"ת 88-4, בני הרצליה – בית"ר ר"ג 52-46, בית"ר ת"א – מכבי בת ים 62-22, בני הרצליה – מכבי רמת אביב 57-38.

● ת"א א': דרום ת"א – מרכז ר"ג 39-33, דרום ת"א – ברוש חולון 62-53, דני רמת השרון – מכבי רעננה 51-50, הוד השרון – ברוש חולון 59-45, ברוש חולון – אליצור בת ים 85-22, ברוש גבעתיים – נוה דוד רמלה 83-13.

● ת"א ב': ערן פ"ת – מכבי ת"א 96-59, מרכז רעננה – הדס חולון 61-32, מרכז רעננה – נרקיס הוד הש־רון 43-37, הדס חולון – דרום בת ים 42-39, אתרוג גבעתיים – שמואל ק. אונו 47-34, ארז רמה"ש – הפועל ת"א 70-37, נוה דוד רמלה – נרקיס הוד השרון 53-52, הפועל ת"א – מכ־בי ת"א 54-48, הפועל ת"א – דרום בת ים 38-23.

● שפלה: אלון גבעתיים – נפשר־נית 57-51, צפון ר"ג – מתנ"ס תליכ־ביר 57-23, אלון גבעתיים – צפון ת"א 58-31, לב ת"א – הפועל בת ים 32-28, אורן חולון – לב ת"א 75-6, צפון ר"ג – נוה גולן 29-25, בני יהו־דה – בני ברית 48-42.

● מרכז: ניצן ראשל"צ – רמת אפ־על 40-38, צפון בת ים – יהוד 90-14, חרוב חולון – הרצל יהוד 60-36, נוה מונסון – אליצור ראשל"צ 72-13, רמת אפעל – הרצל 47-29, לוד – הרצל יהוד 39-36.

● שורק: מכבי רחובות – נען 37-32, נצר סירני – כפר גבירול 71-26, ה.ראשל"צ – אריה נ"צ 41-35, נ"צ – ה.ראשל"צ 42-36, עירוני רחו־בות – נען 36-19, רימון ראשל"צ – מכבי רחובות 56-36, רימון ראשל"צ – רמת אליהו 57-30, ה.ראשל"צ – נצר סירני 50-37, נ"צ – ג.ברנר 56-34, סלע ראשל"צ – אריה נ"צ 55-51.

● ירושלים: אליצור – רימון 51-33, אס"א – רימון 35-23, גולן – הפו־על 82-24, מטה יהודה – עוזיאל 42-33, אליצור – ג.עציון 63-12.

● דרום א': באר טוביה – גדרות 57-26, אשדוד – בניה 87-14, באר טוביה – בילו גדרה 77-16, אשדוד – גדרה 58-36, כוכב מיכאל – יבנה 47-28, אשקלון – גדרות 57-30, באר טובית – בניה 76-26, אליצור אשקלון – בילו 80-18.

● דרום ב': אופקים – נתיבות 41-40, בני משמר הנגב – עירוני ק. גת 55-38, זיק שער הנגב – גוש קטיף 63-23, גת – בניש משמר הנגב 50-47, בארי – אופקים 38-36.

● נגב: חבל אילות – עומר 37-33, הפועל ב"ש – אילות 33-31, אש־כול – אליצור דימונה 51-40, רביבים – מכבי ב"ש 55-23, תמר ערד – ע־מר 32-23, הפועל ב"ש – ר.הנגב 63-30, ערד – עומר 46-24, עומר עומרים – ערד 43-36, דימונה – אי־לות 37-36, אשכול – בניש חצרים 38-27.

מכבי ירושלים. עומדים מימין: גדי קידר, רון חלפון, אבי עזריא, ניצן צדקיהו, זוהר נחמיאס, רונן בן, מיכה שחר, אסף סיבוני. כורעים: שי מרקסון, קובי לוי, ארנון דישון, יוגב רוביו, אלעד ליפשיץ, אריאל כהן.